BRUGSFORENINGS~BLADET

8. AARGANG NR. 8 — 16. APRIL 1935

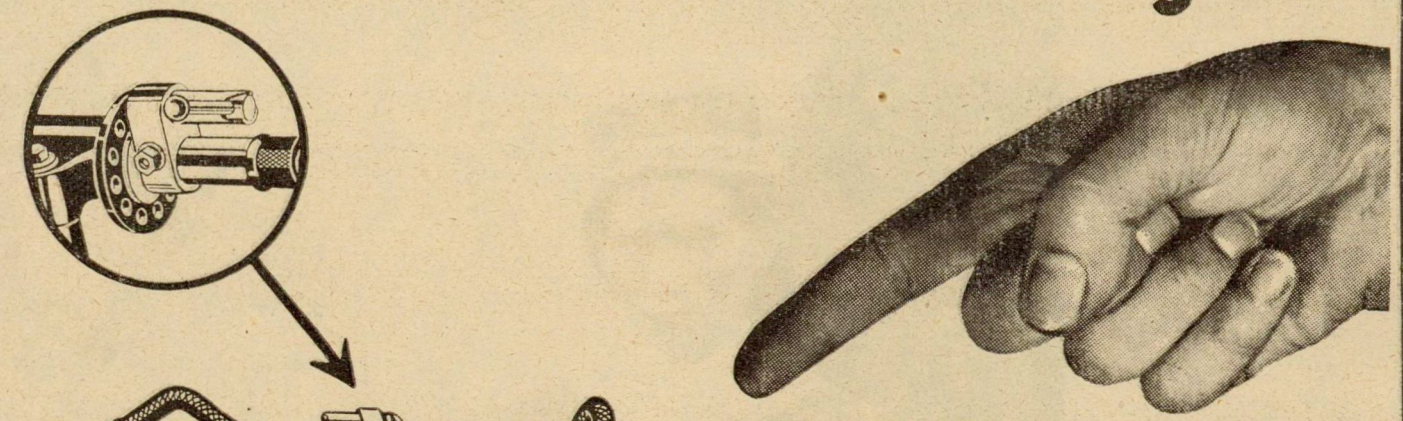

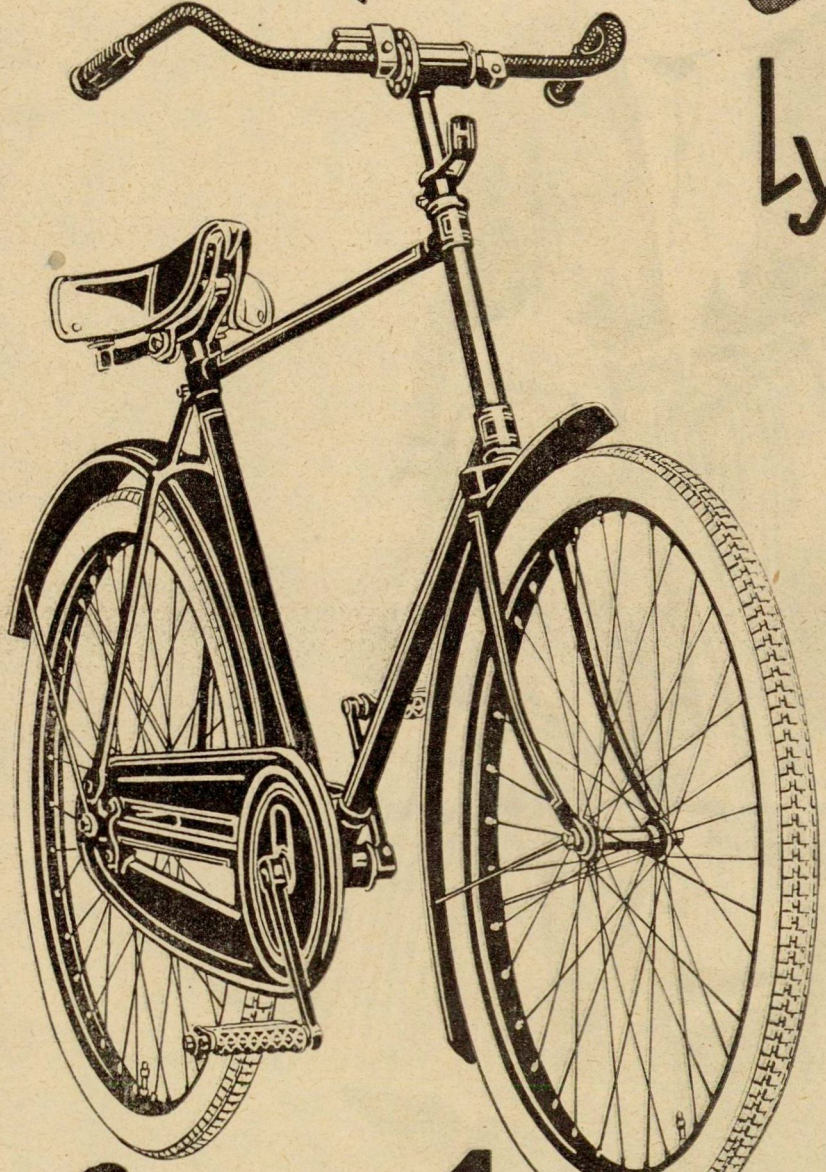
Husmoderen højt mod Nord

— *som ogsaa er med i sin Brugsforening.*

(Se Artiklen inde i Bladet)

der er den jo!

lyn-cyklen „Nibi"

MODEL II

der drives efter Tovtrækningsprincippet. Stil efter Start Styret i Frigang, læn Dem tilbage og træk kraftigt i Haandtagene. Jo mere man trækker, desto hurtigere vil Cyklen gennemløbe en given Strækning, navnlig, naar der er Fremadtraad paa Pedalerne, som paa „Nibi".

•

Styret er indstilleligt. Det har Kuglelejer, Bajonetlaas og Frigang. Ialt 12 Indstillinger. Det kan med stor Fordel paasættes enhver Cykle.

•

Pris med Kædekasse . . .	Kr. 125.00
Pris uden Kædekasse . . .	Kr. 115.00
Styret alene	Kr. 15.00

•

faas kun i F.D.B.

BRUGSFORENINGS~BLADET

8. AARGANG NR. 8 — 16. APRIL 1935

DETTE NUMMER INDEHOLDER:

Forsidebillede:
Husmoderen højt mod Nord.
Aanden fra Assens 167
Engelsk Brugsforenings-Spørgsmaal. Af J. M. Gravsholt 169
Fra Arbejdet hjemme og ude 170
Flaget 172
Smaa Anmeldelser 172
Hos vore Pionerer i det yderste Norden. Af K. Plovgaard 174
F. D. B.-Sprog 176
Vore Læsere har Ordet 177
Den skønne Vasilisa og Velsignelsen. Af O. A. Svane 178
Hjemmets Opgaver 180
Lille P. Brugs 182
Søren Vims 183

AANDEN FRA ASSENS

I den yndige lille fynske Idyl Assens er der fornylig indtruffet en Begivenhed, hvis Rækkevidde og Betydning for Andelsbevægelsens fortsatte Udvikling og Bestaaen ikke i Øjeblikket lader sig overskue! Det drejer sig nemlig om noget saa verdensomvæltende, som at Assens Handelsstandsforening har vedtaget en Ændring af sine Love, saaledes at Personer, der er ansatte ved kooperative Foretagender, ikke kan være Medlemmer af Foreningen.

Det ligger nær at antage, at Motiveringen herfor har været, at man mener, at saadanne andelsansatte Personer repræsenterer Interesser, som ikke falder sammen med Handelsstandsforeningens, og man har altsaa nu aabenbart villet sikre sig imod Konfliktmuligheder indenfor Foreningens Rammer. Beroligende maa det dog samtidig siges at være, at Foreningen, saa vidt det kan skønnes, næppe har eller har Udsigt til at faa Medlemmer, som staar i Andelsbevægelsens Tjeneste!

Men tilbage bliver altsaa i hvert Fald — eller maaske kun — en Tilkendegivelse, en Demonstration, af en bestemt Indstilling overfor Andelsbevægelsen hos de Kredse i den Stad Assens, som staar for Styret i Handelsstandsforeningen. Og det er maaske ikke helt ved Siden af, at vi ser lidt nærmere herpaa.

Af Andelsforetagender findes der i Assens, som for Resten i de fleste danske Købstæder, en Brugsforening, en Andels-Foderstofforretning, et Andelsslagteri, der iøvrigt for Assens's Vedkommende kun er et Filialkontor af Odense Eksportslagteri, et Fællesbageri — og maaske endnu et enkelt. Det er altsaa disse, der er ramte af Bandstraalen fra Handelsstandsforeningen, eller rettere de, der rammes, er disse Foretagenders Ledere og andre ansatte, som maatte føle Trang til at søge om Medlemskab.

Og hvad kunde nu tænkes at opfordre de paagældende til at gaa med i Handelsstandsforeningen? Vi siger udtrykkelig »tænkes«, thi efter det forefaldende er der kun ringe Grund til at antage, at Opfordringen skulde have meldt sig i Virkeligheden.

Ja, man kunde jo mene, at en Handelsstandsforening ikke mindst i en By af Assens's Størrelse og nære Tilknytning til, for ikke at sige Afhængighed af, baade selve Byen og dens Opland bl. a. havde forskellige Opgaver med Hensyn til den bedst mulige Ordning af den Forretningsforbindelse, som søges opretholdt og muligvis udvidet saavel ude fra og ud til den store Verden som inde fra og ind til Byen og de Kredse i Omegnen, som udgør »Byens« Grundlag. Man kunde være tilbøjelig til at tro, at saadanne almindelige Opgaver maatte søges løste paa en saadan Maade, at det ogsaa, eller maaske endda fortrinsvis, blev Kundekredsens Interesser, der maatte tages Hensyn til. Og man kunde endvidere være tilbøjelig til at mene, at saadanne Interesser ogsaa fandt deres Varetagelse gennem de Foretagender, som Kundekredsen selv har oprettet og selv leder, d. v. s. de Andelsforeninger enten til Varetagelse af Indkøb eller Afsætning, som Beboere i By og paa Land har sat i Gang.

Men Nej! Saadan ligger Forholdene ikke. Handelsstandsforeningens Interesser er modsatte disse Forbruger- og Producentinteresser. Ja, endogsaa i en saadan Grad, at de Personer, der som Ledere eller paa anden Maade har med saadanne Virksomheders rent daglige Tilværelse at gøre, maa skønnes at betyde en Kontrapart, som i hvert Fald ikke maa findes indenfor Foreningens Rammer.

Det vil sikkert være ørkesløst og iøvrigt næppe tjene noget Formaal at søge nogen Ændring i den Opfattelse, som saaledes er kommen til Orde i Handelsstandsforeningens Beslutning, men det kan paa den anden Side have sin Betydning blot at paapege, hvorledes man fra en saadan Forenings Side ser paa de Interesser, som giver sig Udtryk i Andelsforetagender — selv i en By paa Størrelse med Assens. Et staar nemlig ganske klart for Handelsstanden i Assens: at den i hvert Fald ikke har Interesser sammen med Andelsforeningernes Medlemmer eller de andelsansatte. Saadan føler man det i Assens. Om det ved en nærmere Betragtning er helt rigtigt, eller om det er særlig diplomatisk at tilkendegive denne Opfattelse paa en saa iøjnefaldende Maade — det bliver en anden Sag!

A—r.

VED PAASKETIDEN

Nu vaagner alt derude
i Have, Mark og Skov.
Nu vaagner Græs og Blomster,
der før var Vintrens Rov.

Vor Vinter vared længe,
men nu er Vintren endt.
Og nu er Lærkesangen
igen tilbage vendt.

Og hør, hvor Stæren fløjter
fra Gry i Havens Træer.
Nu strømmer over Danmark
det lyse Foraarsvejr.

Nu mildnes hver en Byge
af Solens varme Smil.
Nu er det rigtigt Foraar,
det er igen April.

Nu vaagner atter Græsset
paa Mark og Grøfters Kant —
nu løsnes alt derude,
som Vintertiden bandt.

Nu vaagner alt derude.
Et Foraar drager ind.
Lad Vaaren ogsaa komme
til Menneskenes Sind!

Poul P. M. Pedersen.

Her er de nye GARDA GRYN!

Men hvad er GARDA GRYN?

Det er valset og ristet dansk Byg og altsaa en ny Form for Byggryn.

GARDA GRYN faas i to Finheder. De fine koger paa ca. 8 Min., de grove paa ca. 10 Min., naar de sættes over Ilden i koldt Vand.

Selv Folk, der ikke synes om Byggrød, vil holde af Grød kogt af GARDA GRYN.

50 ØRE pr. Pakke à 1 kg netto – 26 ØRE pr. Pakke à ½ kg netto.

Engelske Brugsforenings=Spørgsmaal.

Udviklingen i Befolkning og Forbrug — Neil S. Beatons Forslag.

De to store Fællesforeninger i Storbritannien, den engelske og den skotske, udsender hvert Aar omkring Nytaar en Aarbog »The People's Yearbook«, som indeholder en Række interessante Oplysninger om Storbritanniens økonomiske og sociale Forhold, samt en ret udførlig Skildring af Andelsbevægelsens Stilling derovre, og desuden en kort Omtale af Andelsbevægelsen, særlig Brugsforeningsbevægelsen, i de vigtigste europæiske Lande og enkelte udenfor Europa.

Vort eget Lands økonomiske Skæbne er jo knyttet saa nær sammen med Englands gennem vor Landbrugseksport, at enhver Forandring derovre straks mærkes herhjemme. Og Aarbogen har bl. a. en Statistik over den engelske Befolkning, som nok kan have Interesse for os Danske.

Folketal i Storbritannien og Nordirland.

1914	42,956,000
1930	45,878,000
1931	46,082,000
1932	46,346,000
1933	46,538,000

Den engelske Befolkning vokser altsaa stadig, men Tallene fra de sidste Aar tyder paa, at den Dag ikke er langt borte, da Befolkningstilvæksten gaar i Staa.

Og Statistikken viser ogsaa tilstrækkelig tydeligt, hvad der er Aarsag dertil.

Fødsler og Dødsfald pr. 1000 Indbyggere.

	England og Wales		Skotland	
Aar	Fødsler	Dødsfald	Fødsler	Dødsfald
1920.....	25,5	12,4	28,1	14,0
1925.....	18,3	12,2	21,3	13,4
1930.....	16,3	11,4	19,5	13,3
1931.....	15,8	12,3	19,0	13,3
1932.....	15,3	12,0	18,6	13,5
1933.....	14,4	12,3	17,6	13,2

Engelske Sociologer regner da ogsaa med, at i Løbet af kun en halv Snes Aar vil Englands Folketal begynde *at gaa tilbage*.

Men en Befolkning i Stilstand eller Tilbagegang byder ikke de samme Afsætningsmuligheder som en, der er i stærk Vækst, og det skal danske Landmænd vel desværre nok faa at føle.

Som allerede nævnt findes der i Aarbogen en temmelig udførlig Skildring af Andelsbevægelsen i England. Nogle enkelte Tal derfra kan belyse den Udvikling, der er foregaaet i de to sidste Aartier.

Aar	Den engelske Fælles-forening Omsætning 1000 £	Den skotske Fælles-forening Omsætning 1000 £	Brugsforeningerne Antal Medlemmer	Brugsforeningerne Omsætning 1000 £
1913...	31,371	8,694	2,878,648	83,590
1918...	65,167	19,519	3,846,531	155,157
1929...	90,002	18,352	6,168,994	216.967
1930...	85,872	17,694	6,402,966	217,318
1931...	82,066	16,568	6,590,020	207,888
1932...	83,823	16,147	6,760,432	201,221
1933...	83,031	16,023	6,917,138	197,257

Der har, som Tallene viser, været en ret betydelig Nedgang i Omsætningen i Aarene 1929—31 for begge *Fælles*foreningerne; men den er nu standset, og for det første Halvaar af 1934 har der været en ret betydelig Fremgang paa ca. 9 pCt.

Ogsaa for *Brugs*foreningerne har der været en Nedgang i de senere Aar, men vel ikke større, end at den nogenlunde svarer til de faldende Priser — i 1933 var Priserne dog ikke lavere, gennemsnitlig, end i 1932, saa Tilbagegangen i dette Aar er en reel Tilbagegang.

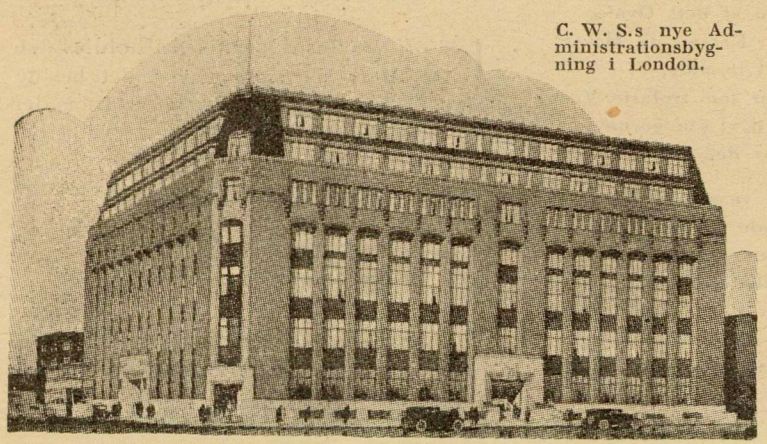
Den engelske Brugsforeningsbevægelse staar altsaa tilsyneladende saa stærk som nogensinde; men hvis man undersøger Forholdene lidt nærmere, er der dog flere Ting, der ikke er saa opmuntrende.

Ser man kun overfladisk paa det engelske *Befolkningsspørgsmaal*, er alt tilsyneladende i den skønneste Orden: Befolkningstallet vokser for hvert Aar, der gaar; men ser man nøjere til, opdager man jo, at Fremgangen sandsynligvis kun vil vare nogle faa Aar for saa at blive afløst af Stilstand eller Tilbagegang.

Medlemstallet er i 1933 steget med 2,3 pCt. Det er den mindste Tilvækst siden 1923, og siden 1927 er den procentvise Tilvækst gaaet tilbage hvert Aar, til Trods for at der har været ført en meget energisk Agitation for yderligere Tilgang.

Det vil med andre Ord sige, at den Dag næppe er fjern, da Tilvæksten helt hører op, fordi man allerede har faaet fat paa de fleste af dem, der under de nuværende Forhold ønsker at være med.

Og saa er der *nok* en Ting, som nok kan give Lederne noget at tænke paa. Medlemstallet stiger stadig, men Omsætningen pr. Medlem stiger ikke, skønt der jo nu kan faas en Mængde Ting gennem Brugsforeningerne, som tidligere Tiders Medlemmer ikke drømte om. Dette Forhold viser os tydeligt Svagheden i den Tilslutning, som væsentlig kommer gennem en meget kraftig Agitation. Der kommer mange med, som ikke er overbeviste Andelsfolk.

C. W. S.s nye Administrationsbygning i London.

Det gennemsnitlige aarlige Køb pr. Medlem er nu i flere Aar stadig gaaet tilbage, og i 1933 var det 28 Lstr. 10 sh., d. v. s. nøjagtig det samme som i *1909*, da Omsætningen var 70½ Mill. £ og Medlemstallet 2½ Mill.

Det synes ogsaa at knibe noget med at faa Medlemmerne til at købe de Varer, som deres egne Virksomheder fremstiller, ogsaa et Tegn paa, at Forstaaelsen af Samarbejdets og Sammenholdets Betydning ikke er videre stærk. Baade de lokale Brugsforeningers og Fællesforeningernes Egenproduktion er gaaet tilbage.

Neil S. Beaton.

Det er derfor en livsvigtig Sag for den engelske Andelsbevægelse at faa Egenproduktionen til at stige, og det er dette Forhold, der ligger bagved et tilsyneladende mærkværdigt Forslag, som Præsidenten for den skotske Fællesforening, *Neil S. Beaton* fremsatte for nogen Tid siden.

Han gør først opmærksom paa, at private Firmaer uden Betænkning gaar direkte til Brugsforeningerne og tilbyder deres Varer, dersom Fællesforeningen nægter at føre dem, fordi deres egne Produkter staar fuldt ud paa Højde med de privates.

Naar de privates Varer i visse Tilfælde foretrækkes, er det, fordi Reklamen bærer dem frem, og der er derfor ingen Vej udenom: Fællesforeningen maa reklamere lige saa energisk som de. Og Beaton gaar videre endnu: Hvad skulde der være i Vejen for, at de Varer, Fællesforeningen fremstiller, kunde sælges gennem de private handlende! Maaske vilde det blive nødvendigt at forsyne Andelsprodukterne med private Firmanavne for at faa dem solgt, men det gør jo heller ikke noget. Og i mange Tilfælde kunde det sikkert betale sig for Andelsbevægelsen at købe en privat Fabrik, hvis Varer allerede er indarbejdede, og saa fortsætte med at fremstille de samme Mærker.

Beaton slaar i sit Forslag stærkt til Lyd for, at der ogsaa bliver skabt en storstilet Vareudveksling mellem Landene gennem den internationale Fællesforening, som jo hidtil væsentlig har beskæftiget sig med Oplysning og Propaganda.

Selv om meget i disse Planer klinger temmelig fremmed i danske Øren, kan man ikke afvise dem bare med et Skuldertræk, for Neil S. Beaton er jo ikke en tilfældig Projektmager, men en af de mest indflydelsesrige Mænd indenfor Andelsbevægelsen i Storbritannien. Og de viser paa den anden Side ogsaa, at selv om Vanskelighederne derovre for Tiden er store, har man ikke i Sinde at lægge Hænderne i Skødet. Tværtimod.

Marinus J. Gravsholt.

Fra ARBEJDET HJEMME OG UDE

Fællesforeningens Omsætning og Overskud i 1934.

Vi nævnede i Nytaarsoversigten her i Bladet, at F. D. B.s Omsætning i 1934 kunde anslaas til 168 Mill. Kr., og ved den endelige Opgørelse, som nu foreligger over Omsætning m. m. i Aaret 1934, viser det sig, at dette Tal var rigtigt, idet den egentlige Salgsomsætning beløber sig til 168.050.971,38. Sammenlignet med det tilsvarende Tal for 1933, der udgjorde 151,9 Mill. Kr., betegner Aaret 1934 saaledes en Stigning paa godt 16,1 Mill. Kr. eller 10,6 pCt.

I sig selv er denne Stigning i Salgsomsætningen meget betydelig, idet der ganske vist maa regnes med, at en Del deraf skyldes ændrede Priser, hvis Stigning i Løbet af Aaret gennemgaaende kan anslaas til omkring 5—6 pCt., men de resterende 4—5 pCt. skyldes altsaa en reel Forøgelse i Vareomsætningen, hvilket maa betegnes som særdeles tilfredsstillende og opmuntrende i Betragtning af de herskende Vilkaar baade for Tilførsel og Afsætning af en Række Varer.

Fabrikationsomsætningen paa Fællesforeningens forskellige Virksomheder beløb sig i 1934 til Kr. 47.468.977,97, hvilket er godt 4,5 Mill. Kr. eller 10,6 pCt. mere end i 1933.

Uden at vi paa nærværende Tidspunkt skal omtale Enkeltheder i det forelagte Regnskab, der som sædvanlig vil komme til Behandling og Beslutning paa den kommende Generalforsamling, skal vi kun angive Aarets Omsætning for de forskellige Hovedafdelinger indenfor F. D. B.:

	Mill. Kr.
Kolonial	*105,2*
Manufaktur	*18,4*
Isenkram	*17,1*
Markfrø	*7,8*
Trælast	*0,5*
Skotøj	*3,5*
Div. Salgsafdelinger	*2,4*
Emballage	*13,2*
Ialt	*168,1*

Med Hensyn til Aarets Resultat, saaledes som det giver sig til Kende i det opnaaede Netto-Overskud, kan det oplyses, at dette for 1934 beløb sig til Kr. 10.918.314,26, hvilket er godt 800.000 Kr. mere end for Aaret 1933.

I Forbindelse hermed kan det endelig oplyses, at F. D. B.s Bestyrelse og Repræsentantskab paa Møder, som har været afholdt i Dagene 20. og 21. Marts, har besluttet at foreslaa den kommende Generalforsamling, at der som Dividende til Foreningerne udbetales 7 pCt.

*

Foreningen »Danske Andelskasser«s Generalforsamling.

Den 7. Marts afholdt Foreningen »Danske Andelskasser« sin aarlige Generalforsamling i Fredericia. Formanden, Uddeler *Chr. M. Pedersen*, Ryslinge, aflagde Beretning om Virksomheden i 1934. Han omtalte bl. a., hvad man havde foretaget for at forhindre, at Andelskasserne i Foraaret 1934 blev inddraget under Lovgivningen og dermed følgende Statstilsyn. Tilgangen af nye Medlemmer havde i det forløbne Aar været større end nogensinde tidligere, og Foreningen var nu blevet Medlem af Andelsudvalget, hvilket ogsaa vilde bidrage til at styrke saavel Foreningens som Andelskassernes Anseelse overfor Myndighederne.

Foreningens Konsulent, Revisor *S. Bach*, Risskov, aflagde Beretning om Tilsynet med Virksomheden. Medlemsantallet var ved Aarets Slutning 48 Andelskasser, hvis samlede Omsætning i 1934 havde været 150 Mill. Kr. mod 136 Mill. Kr. i 1933. Andelskasserne var Bankforbindelse for 48 Brugsforeninger, 41 Andelsmejerier og 73 lokale Foreninger for Foderstof- og Gødningsindkøb. Det for Kasserne sammenarbejdede Regnskab udviste en Nettofortjeneste i Regnskabsaaret paa 47.800 Kr. Rentenedsættelsen efter Renteloven havde Andelskasserne gennemført loyalt, og flere beregnede nu kun en Rente af 4—4½ pCt. for Udlaan af Kasse-Kreditter.

Efter Beretningerne førtes en Forhandling bl. a. om Andelsbankens Stilling til Andelskasserne. Efter at Konsulenten havde aflagt Foreningens Regnskab, som blev godkendt, foretoges Bestyrelsesvalg med Genvalg af *N. Thorup*, Onsild, *H. M. Nielsen*, Kværndrup og *Jacob Stordal*, Frederiks, samt endvidere Valg som Revisor af *B. Færch*, Meilby.

*

Medlems-Udflugt i Assedrup Brugsforening.

Den 20. Marts startede ca. 90 Medlemmer af Assedrup Brugsforening i fire af Odderbanens Rutebiler med Viby-Fabrikkerne som Maal. Efter en grundig Gennemgang her fortsattes Turen til Aarhus, hvor Kaffebordet ventede. Derefter besaa man Isenkram- og Manufakturafdelingen, hvor flere viste deres Interesse ved at gøre Indkøb.

Alt i alt en vellykket Tur, som opfordrer til Efterfølgelse.

A—n.

*

Nye Brugsforeninger.

For nogen Tid siden er der afholdt stiftende Generalforsamling i en ny Brugsforening for *Vegger og Omegn* (i Nærheden af Nibe). Man regner med at erhverve en Ejendom, der tilhører en Købmands Konkursbo. Ved Stiftelsen var der tegnet ca. 50 Medlemmer.

*

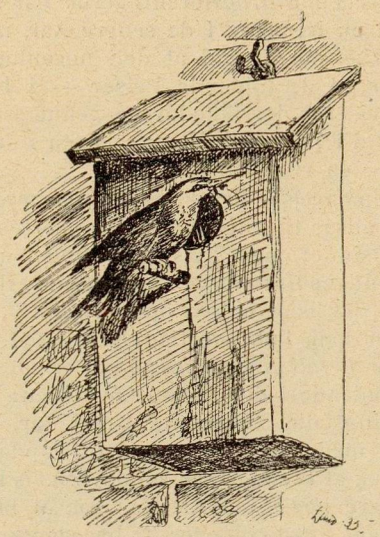
I *Bording* (Herningegnen) afholdtes den 22. Marts et Møde, hvor det besluttedes at oprette en Brugsforening dèr paa Stedet. Ved Mødet blev der valgt Bestyrelse og Revisorer, hvorefter der nu skal tages Bestemmelse om Virksomhedens Begyndelse.

*

F. D. B.-Studiekredse

Ved forskellige af F. D. B.s Afdelinger har der i de forløbne Maaneder været afholdt Studiekredse for det stedlige Personale, bl. a. i København og Aarhus. Vi bringer paa S. 171 et Billede fra Aarhus.

STÆREN

Du fløjtende, kvidrende, syngende Stær
med de rastløse, kvikke Manerer;
paa Husenes Tage, i Buske og Træer,
som Hersker du helst vil regere.
Naar Strengen du spænder i Strube og Bryst
og Toner udsender med Livsmod og Lyst,
da ved vi: Nu gaar det mod Sommer!

Som Trækfugleskarernes tro Pionér
fløj hid du fra sollyse Lande
og fandt uden Møje dit gamle Kvarter
i vort Land ved de kølige Strande.
Dit Komme du meldte med lifligste Klang,
saa foraarsfrisk lød din forjættende Sang,
vi følte: Nu gaar det mod Sommer!

Naar Solen og Vaaren med Fryd kører frem
og vækker hvert Frø af dets Dvale,
du haster at bygge i Kassen dit Hjem
din Mage og Kuld at husvale.
Paa Pinden du troner som trofaste Vagt;
paa din modige Færd vi saa gerne gi'r Agt
og forstaar: Nu gaar det mod Sommer!

Du hurtige, modige, vaarglade Stær;
os fryder din fløjtende Trille!
Frimodigt du kommer vor Bolig saa nær,
at ret vi kan følge dit Snille!
Som du vi os glæder til Vaarsolens Glød,
til spædeste Spire i Muldjordens Skød,
thi de melder: Nu gaar det mod Sommer!

Sandager, Assens.

N. Nielsen.

hvor to Studiekredse, nemlig en for Kolonial- og Isenkram-Personalet og en for Manufaktur-Personalet, har været i Virksomhed. Sammenkomsterne har haft til Huse i det nye Aarhus-Folkebibliothek, hvor der bl. a. er indrettet særlige Lokaler for Studiekredse.

*

Leveringen af Kolonialvarer til Andelsforeningernes Gigtsanatorium, Skelskør.

Paa given Foranledning vil det være af Interesse at oplyse, at *Skelskør og Omegns* Brugsforening ved en stedfunden Licitation har faaet Leveringen af Kolonialvarer til Andelsforeningernes Gigtsanatorium ved Skelskør, for Tiden 1. April—1. Oktober.

*

Nyt fra F. D. B.s Afdelinger.

Isenkram-Afdelingen har fornylig udsendt et Par smukke Tillæg til tidligere Kataloger over Kuvertartikler (Sølvplet) og over Porcelæn, Fajance m. m., samt Prislister dertil.

Fra *Papir-Afdelingen* er der udsendt Prøver paa Prospektkort forestillende forskellige Brugsforeninger, som jo ganske naturligt maa kunne finde udbredt Benyttelse i de respektive Foreninger.

Endvidere har Papir-Afdelingen gjort Forlagsvirksomheden til Genstand for en speciel lille Brochure, som hedder »Hvad er et Studiekredsarbejde?«, og hvori Opmærksomheden bl. a. henledes paa de Skrifter, som F. D. F. har udgivet særlig med Benyttelse i Studiekredse for Øje, og som vi iøvrigt omtaler andet Sted her i Bladet.

*

Den svenske Haandværks-Eksportforening er nu dannet.

Som vi ved en tidligere Lejlighed har omtalt her i Bladet, har den svenske Fællesforening *Kooperativa Förbundet* i den senere Tid virket for Fremme af et Samarbejde mellem Haandværks- og Smaaindustriens Udøvere navnlig med Eksport for Øje. Det plantagte Foretagende betragtes som et naturligt og værdifuldt Led i den svenske Andelsbevægelse og tilsagdes paa Forhaand en væsentlig Støtte fra Kooperativa Förbundet.

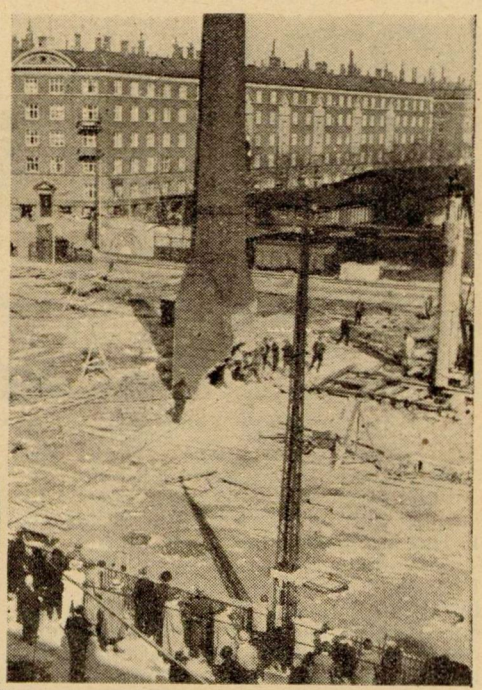
Ved et Møde den 18. Marts er nu den nye Forening dannet som en Sammenslutning af Haandværkere og Næringsdrivende indenfor Smaaindustrien med det Formaal at fremme sine Medlemmers økonomiske Interesser ved at virke for Eksport af de paagældende Varer. Fra 545 Foretagender er der tilkendegivet Interesse for Foretagendet, og ved Stiftelsen tegnede 62 Virksomheder sig som Medlemmer. I den nye Forenings Ledelse er foruden K. F. en Række private Virksomheder repræsenterede, og iøvrigt vedtoges paa den stiftende Generalforsamling Foreningens Vedtægter, der bl. a. fastsætter en bestemt Forrentning af den anbragte Kapital samt efter Henlæggelse til Reservefond m. m. en Fordeling til Medlemmerne i Forhold til, som de har bidraget til Overskuddets Fremkomst.

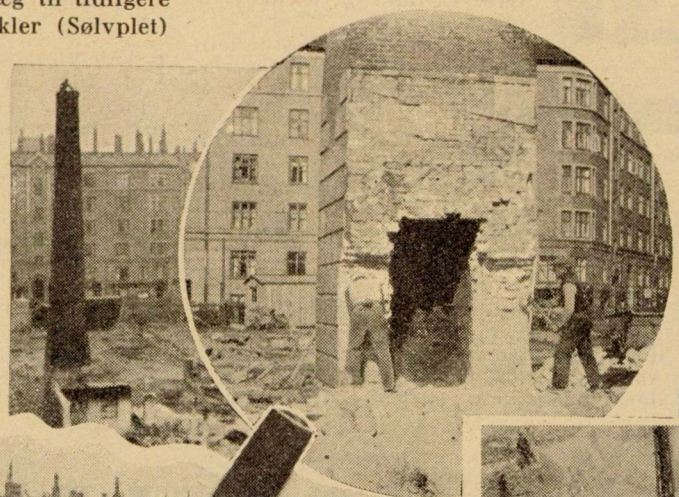
*

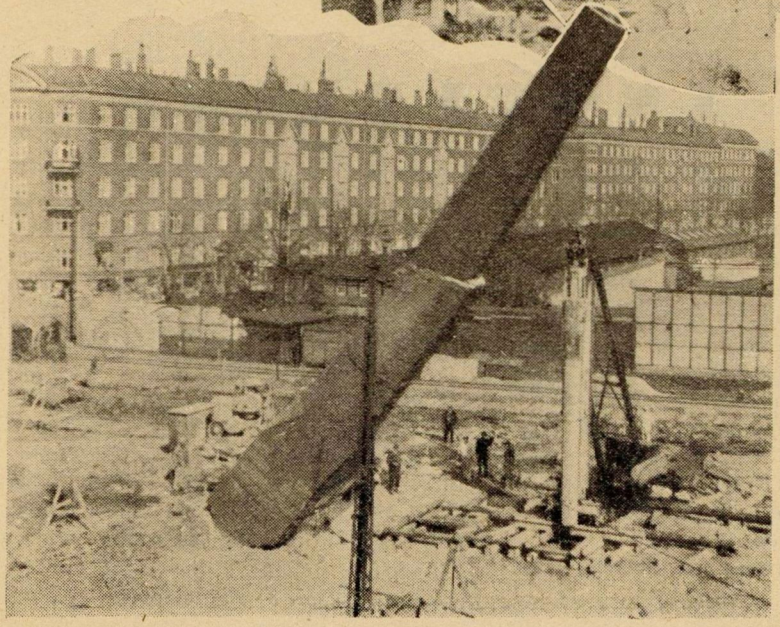
Ned med Oksebremselarven!

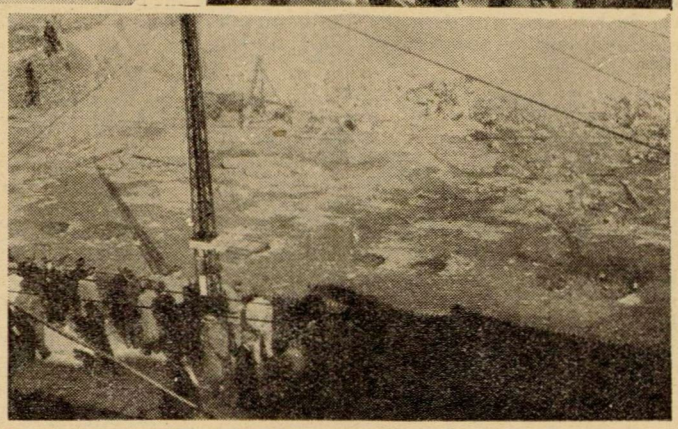
Landbrugsministeriets Erhvervsdirektorat anmoder os om at henlede Opmærksomheden paa, at der fornylig er udsendt et Cirkulære til Kommunalbestyrelserne, hvor man paany indskærper Bestemmelserne om at udrydde Oksebremselarverne. Særlig Jylland kniber det endnu lidt med. Iøvrigt fremhæver Cirkulæret den skadelige Indflydelse paa selve Hudeprisen, som forskellige foreliggende Klager over mangelfuld Udryddelse af Larverne har vist sig at have.

*

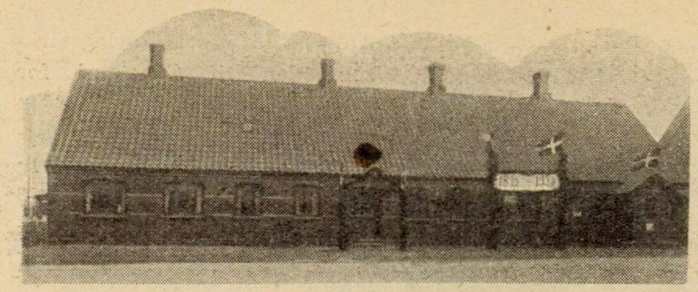

Da Skorstenen faldt!

Ovenstaaende fem Billeder gengiver det store Øjeblik, da den sidste Rest af det gamle Centralfyringsanlæg ved F. D. B.'s Hovedanlæg i Njalsgade, København, gik sin Undergang imøde. Paa Billedet øverst til venstre er en Mand i Færd med at nedpille nogle løse Sten, før Underhugningen, som vi ser paa Billedet i Cirklen, tager sin Begyndelse. Øverst til højre ses Skorstenen, idet den begynder at vakle, og forinden den — Dramaets Kulmination — styrter til Jorden med et Brag og skjuler hele Byggepladsen i en Røgsky.

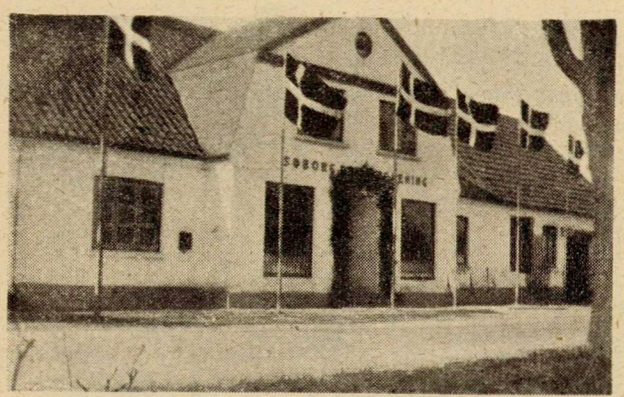
FLAGET er hejst-

I Anledning af, at *Søborg* Brugsforening pr. Firhøj har bestaaet i 50 Aar, blev der Fredag den 15. Marts afholdt en festlig Sammenkomst i Forsamlingshuset. Salen var fyldt til sidste Plads, da Formanden, Gdr. *H. P. Hansen,* Krigsagergaard, bød Velkommen. Senere gav han en Oversigt over Foreningens Virke gennem de 50 Aar, og Regnskabsføreren, Drejer *Kr. Hansen,* gav Oplysninger om Omsætningen gennem Aarene, af hvilket det fremgik, at Omsætningen det første Aar var 7000 Kr. og i 1934 189.682 Kr.

Derefter holdt Direktør *Daugbjerg* Foredrag om Andelssagen og Andelssagens ideelle Sider. Ved det efterfølgende Kaffebord talte Formanden for de indbudte Gæster, deriblandt Foreningens tidligere Uddeler, Gdr. *Jens P. Madsen* og tidligere Formand, Gdr. *Laurits Nielsen,* Lundebakkegaard. Ligeledes mindedes han Foreningens Regnskabsfører gennem 36 Aar, afdøde Gdr. *P. C. Pedersen,* Saxegaard. F. D. B.s Repræsentant *H. P. Hansen,* Helsinge, bragte Hilsen og Lykønskning fra F. D. B., *Laurits Jørgensen,* Søborg, bragte Hilsen fra Øernes Andelsfoderstofforening og takkede for godt Samarbejde. *Otto Larsen* talte for Bestyrelse og Uddeler. Endvidere blev der talt af forhenværende Kredsrevisor *Jensen,* Gundsømagle, og nuværende Kredsrevisor *Emil Jensen,* Roskilde, m. fl.

Søborg Brugsforening i Festdragt i Anledning af 50 Aars Jubilæet.

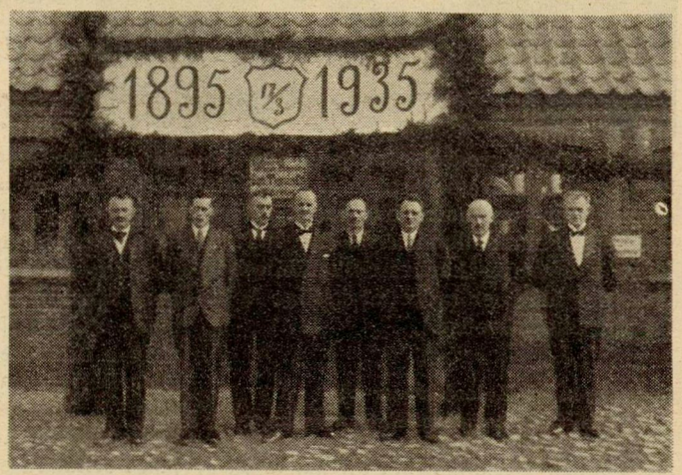
Uddeler *Hansen* oplæste en Beretning om Brugsforeningen gennem de 50 Aar. Beretningen var skrevet af et kvindeligt Medlem, Fru *Nielsen,* Odderholm, og fik stærkt Bifald. Uddeleren takkede iøvrigt Medlemmer og Bestyrelse for godt Samarbejde gennem Aarene.

Ved Kaffebordet blev afsunget tre i Dagens Anledning forfattede Sange, og senere var der Oplæsning af Direktør Daugbjerg og derefter nogle Timers Dans.

H. H.

*

I *Syvsten* Brugsforening (i Nærheden af Sæby) fejredes den 23. Marts 40-Aars Jubilæum. Om Aftenen samledes en talrig Kreds af Medlemmerne til en Fællesspisning i Forsamlingshuset, hvor Formanden, Lærer *Kjærulff,* bød Velkommen og senere gav en Oversigt over Foreningens Historie. Dens Stiftelse fandt Sted den 17. Marts 1895, og af dens første Bestyrelse, hvis Formand blev Lærer *Jensen,* Badskjær, var to Medlemmer til Stede ved Jubilæumsfesten, nemlig *Carl Rafn,* Estrup, og *Senius Hansen,* Slyngborg. Formanden bragte disse Mænd og i det hele taget Foreningens Pionerer en Tak for deres Indsats. Han fremhævede særlig Lærer Jensens Virksomhed, saavel indenfor Brugsforeningen som Mejeriet og Forsamlingshuset. Omsætningen, der i det første Aar var paa 20000 Kr., var siden da vokset til 150000 Kr. i 1934. Som Overskud var i Aarenes Løb udbetalt 230000 Kr. til Medlemmerne.

Fra den jubilerende Syvsten Brugsforening.
Øverst t. h.: Foreningens Regnskabsfører, Mejeribestyrer *Akselsen.*
Forneden: Nr. 4 fra venstre Formanden, Lærer *Kjærulff.* Længst til højre ses Uddeler *P. Rasmussen.*

Der fulgte nu en lang Række Taler, bl. a. af Sognefoged *A. Wolstrup Møller,* Rollen, Forretningsfører *Alf. Andersen,* F. D. B., Aalborg, Kredsrepræsentanten *Søren Rugholm,* Taars, Kredsrevisor *Libak Hansen,* Taars, de to ovenfor nævnte Medlemmer af Foreningens første Bestyrelse, C. Rafn og Senius Hansen m. fl.

Fra Foreningens Side talte endvidere Regnskabsføreren, Mejeribestyrer *Akselsen* og Uddeler *P. Rasmussen.*

Efter en Pause holdt Forretningsfører Alf. Andersen Foredrag om Brugsforeningsbevægelsens Udvikling, og efter et fælles Kaffebord sluttedes der med Dans.

*

Saltum Brugsforening afholdt forleden 30 Aars-Fest i Forsamlingshuset, hvor det oplystes, at Foreningen i de forløbne Aar har uddelt Varer for ca. 2¾ Mill. Kr., deraf Butiksvarer for godt 2 Mill. Kr. I Overskud har Medlemmerne faaet 175000 Kr. Foreningen ejer nu i forskellige Fonds 45000 Kr.

I alle 30 Aar har *C. Clausen* virket som Uddeler, og Lærer *A. Rendbæk* som Forretningsfører.

*

I Anledning af, at Uddeler *C. Funch* fra 1. Marts er fratraadt Stillingen som Uddeler for Vestermarie Brugsforening og er flyttet til Rønne som Uddeler i Foderstofafdelingen (Pakhusforeningen), blev der den 27. Marts holdt en Afskedsfest i Vestermarie Forsamlingshus, hvor et stort Tal af Foreningens Medlemmer var samlede. Foreningens Formand, Gdr. Klo, Sigaard, og adskillige andre Talere gav Udtryk for Foreningens Tak til Uddeler Funch og hans Hustru for den Dygtighed, hvormed Foreningen var ledet i de 10 forløbne Aar. Ogsaa Uddeler Funch selv saavel som hans Efterfølger, Uddeler *Børgesen,* havde Ordet.

Smaa ANMELDELSER

Fem Skrifter om Brugsforeningernes Virksomhed.

Som lejlighedsvis nævnt her i Bladet, er der gennem F. D. B.s Forlagsvirksomhed for nogen Tid siden udgivet nogle Skrifter, der særlig tager Sigte paa Arbejdet i Studiekredse, men iøvrigt er tilrettelagte paa en saadan Maade, at enhver Brugsforeningsinteresseret med Udbytte vil læse dem og sætte sig ind i deres Stof. Efter først at være benyttede ved et Kursus for Studiekreds-Ledere paa Andelsskolen foreligger de fem Bøger nu fornylig i det egentlige Hovedoplag, udgivet af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

L. A. Godsk og *G. Poulsen: Vor Organisation* (110 Sider, Pris Kr. 1,00) indeholder Behandling af en Række Spørgsmaal baade af principiel og mere praktisk Art, som vedrører den almindelige Linie i Brugsforeningsbevægelsen. Udgangspunktet er det enkelte Medlem (Anders Sørensen og hans Kone), og i en klar og kortfattet og tillige almen og let tilgængelig Form gives der Besked om, hvad han og hun skal vide om Brugsforenings-Systemet og dets Indhold. Bogen falder naturligt i tre Hovedafsnit, nemlig 1) Brugsforeningen og dens Medlemmer, 2) Brugsforeningens Tillidsmænd og Tjenestemænd, samt 3) Fællesforeningen for

Danmarks Brugsforeninger. Grafiske Fremstillinger og andre gode Illustrationer bidrager til Stoffets Tilegnelse. Foruden Omtale af Forholdene, som de ligger, fremsættes ogsaa forskellige Udtalelser om Principperne, som bør anlægges i det praktiske Arbejde.

L. A. Godsk: Egen-Produktion (72 Sider, Pris Kr. 0,75) skildrer Brugsforeningsbevægelsens industrielle Virksomheder, altsaa de af F. D. B. anlagte og drevne Fabrikker. I Forbindelse hermed omtales de Forudsætninger, som disse Foretagender har, saavel hvad det tekniske angaar som med Henblik paa Brugsforeningernes Principper. Som Motiver for Optagelse af Produktions-Virksomheder anføres, hvad ogsaa den historiske Udvikling har bekræftet, at disse særlig er at søge som Modtræk mod Overgreb fra Sammenslutninger og Forsøg paa Erhvervelse af Monopolstilling indenfor det private Forretningsliv. Gennem »Egen-Produktion« tilkendegives en betydningsfuld Linie i Brugsforeningsarbejdet, som mange vil have Interesse i at blive klar over.

Ogsaa de følgende nævnte tre Skrifter beskæftiger sig hver paa sit Omraade med vigtige Spørgsmaal.

Frederik Nielsen: Varepriser i Brugsforeningerne (30 Sider, Pris Kr. 0,40) gør Rede for de Faktorer i Brugsforeningernes Omsætning, som begrunder Fordelene ved denne og dermed faktisk lavere Priser end indenfor Privathandelen. Særlig fremdrages Fællesindkøbet, tildels paa Grundlag af Import, gennem F. D. B. og Nordisk Andelsforbund, endvidere den fælles Produktion paa visse Omraader gennem F. D. B. og endelig det Forhold, at Brugsforeningerne gennemgaaende har større Omsætning end den gennemsnitlige Detailhandel. Skriftet indeholder iøvrigt en interessant Opfordring til at lade foretage Prøve-Indkøb ude i Foreningerne til Sammenligning med Privathandelens Priser.

Niels Banke: Brugsforeningernes Forhold til det offentlige (48 Sider, Pris Kr. 0,50) gennemgaar paa Grundlag af Andelsforeningens og specielt Brugsforeningens Natur og Plads Stillingen overfor Lovgivningen og herunder ikke mindst den gældende Skattelovgivning, paa hvilket Omraade Redegørelsen er særdeles klar og oplysende.

Robert Stærmose: Brugsforeningens Regnskab (52 Sider, Pris Kr. 0,50) er særlig anlagt paa en Gennemgang og Tilegnelse ved Undervisningen eller i en Studiekreds. Der stilles Opgaver til Løsning og anføres de forskellige Trin i Regnskabets Anlæggelse og Udarbejdelse.

Som Helhed betegner Udgivelsen af disse fem Skrifter, at forskellige vigtige Omraader indenfor Brugsforeningsarbejdet nu har Mulighed for at kunne tages op til Behandling baade i Studiekredse og hjemme hos den enkelte brugsforeningsinteresserede Kvinde eller Mand.

* *A—r.*

Bogen om J. A. K.

Af *Johs. Hohlenberg* og *K. Engelbrecht Kristiansen.* (Udg. af Samstyrelsen J. A. K. I Kommission hos Povl Branner.)

Det foreliggende Arbejde burde bl. a. i Overensstemmelse med sin Titel være den autoritative Redegørelse for J. A. K.-Systemet og den hidtil udøvede Virksomhed. Det i høj Grad udstykkede og ufuldstændige Billede, som man faar gennem Referater fra Møder eller Deltagelse i saadanne trænger stærkt til en samlende Ramme, hvor — som det hedder i Bogens Forord — »den, der objektivt og alvorligt vil studere de Ideer, J. A. K. søger at vinde Anerkendelse for,« kunde faa det fornødne Grundlag herfor. Men desværre kan det ikke siges om »Bogen«, at den opfylder disse Krav. Den giver jo nok et Billede af J. A. K. og af Systemets Mangler og Huller og enkelte af dets positive Arbejder, men den er ikke i sin Fremstilling nogen Systematik, som rejser Bygningen fra Grunden og bl. a. under dette Arbejde behandler de Tvivlspørgsmaal, som melder sig. Forfatterne retter mange Angreb paa bestaaende Institutioner og Lederne indenfor de forskellige Kredse. De fleste Angreb — om ikke alle — skyder over Maalet og virker paa den nøgterne Læser nærmest i modsat Retning af Forfatternes Hensigt.

Hovedpunkterne i J. A. K.-Principperne bliver behandlede fra forskellige Sider, efterhaanden som Bogen skrider frem, men den virkelige indgaaende Bevisførelse og Mod-Bevisførelse overfor de Punkter, som J. A. K. bekæmper og erklærer for falske, mangler desværre. »Bogen om J. A. K.« betegner ikke noget Fremskridt med Hensyn til Forstaaelsen eller Begrundelsen af Kristiansens Virksomhed, og den vil næppe for Bevægelsen som saadan betyde Fremgang ved Erhvervelsen af nye Tilhængere.

A—r.

*

David Davidsen: Fodring af æglæggende Høner. (Udg. af Statens Ægudvalg.)

I 200.000 Eksemplarer har Statens Ægudvalg fornylig udsendt en Pjece med ovennævnte Titel, til gratis Uddeling blandt interesserede Hønseholdere. Pjecen omtaler de forskellige Fodermidlers Næringsindhold, deres Anvendelse og Fodringens Økonomi m. m.

*

Vicki Baum: »Hemmelig dømt«. (Jespersen og Pio).

Vicki Baum viser sig her fra en helt ny Side. I »Hemmelig dømt« er det »Politik«, hun skriver om, d. v. s. de dybe, menneskelige Drifter og Tilskyndelser, der betinger den indbyrdes Spænding mellem Samfundslag og Nationer. Bogen, der er skrevet for en ti-femten Aar siden, men først nu er oversat til Dansk, er blevet i høj Grad aktuel ved Forholdenes Udvikling i Tyskland. Man følger en ung, uerfaren, uudviklet Student paa hans Flugt gennem Landet, efter at han har dræbt en Minister.

Fortællingen er baade spændende og gribende og Handlingen vel tilrettelagt, hvad Vicki Baum nu engang er en Mester i.

E. S.

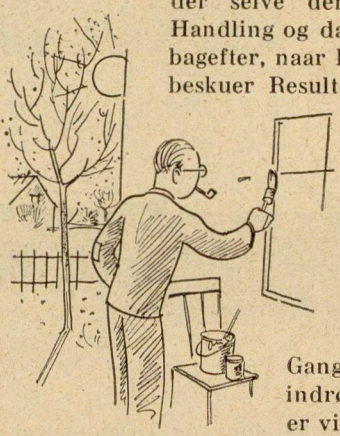
*

„Hjemmemaling".

Udgivet af F. D. B. *En glimrende Vejledning for Fritidsmaleren.*

Blandt Folk, der holder meget af deres Hjem, hvad enten det er hele Huset eller kun en beskeden Del deraf, er det en udbredt Tilbøjelighed, at man har Lyst til at *male*, tapetsere o. s. v. En herlig Fritidsbeskæftigelse! Der *sker* noget. Hvor der før var grønt, er der nu rødt, og hvor der før var snusket, er der nu fint nymalet og nyduftende! Yndigt!

Maaske bliver det ikke altid fejlfrit, og i hvert Fald vil den Slags Arbejde altid af Fagmanden blive betegnet som det ynkeligste Fuskeri. Men hvad gør det? For dels er det nemlig slet ikke sikkert, at Fagmanden altid har Ret, men egentlig er han blot en lille bitte Smule ond i Sulet over, at han ikke har været tilkaldt, og dels har Hjemmemaleren haft en aldeles vældig Fornøjelse med det Stykke Arbejde, baade under selve den højtidelige Handling og da ikke mindst bagefter, naar hun eller han beskuer Resultatet (maaske plus lidt rigeligt med Pletter paa Fingre og Tøj). Naa, naturligvis er det jo ikke udelukket, at vi en Gang imellem maa indrømme, at der er visse Ting, som Fagmanden *ogsaa* har Forstand paa — selv indenfor Maling og den Slags! Vi kan jo nok undertiden se, at vi bare skulde have vidst, hvordan man rigtig skulde bære sig ad.

Se, det er netop i denne Retning, at der er kommet en ganske udmærket lille Hjælper i Form af en Pjece, som F. D. B. har udgivet under Titlen »*Hjemmemaling*«. Den er skrevet af en Fagmand — ja, det maa indrømmes. Men den forstaar alligevel at tage Hjemmemaleren om Hjertet — for ikke at sige om Haandledet — og føre hans Haand paa den rigtige Maade, enten bogstaveligt gennem Oplysninger om, hvordan man skal »stryge« og male og rense o. s. v., eller gennem Belæring om, hvilke Redskaber man skal bruge og hvilke Metoder iøvrigt. Paa en praktisk og let overskuelig Maade finder man sig til Rette i Pjecen og lærer, hvordan de forskellige Arbejder skal udføres, hvad enten det er inde eller ude.

Den lille Pjece faas i Brugsforeningerne og vil sikkert i den kommende Tid følge med mange Pakker Varer og Malersager ud til Kolleger indenfor Fritidsmaler-Faget. Hvis ikke vor Anseelse og Dygtighed vinder adskillige Trin op ad i den kommende Tid, er det i hvert Fald ikke Pjecens Skyld. *»Fritidsmaleren«.*

Hos vore Pionerer i Det yderste Norden

Et Besøg i Lapplands Brugsforenings-Centrum.

Af **Karen Plovgaard.**

Det var den 29. Juni, og Termometret mønstrede 29 Grader Celsius. Vi sad i Skyggen af et grønt, viftende Birkeløvs Lysthus og gispede saare. Vi kæmpede en haabløs Kamp mod Polarlandets energiske Myg, og vi drak vor Morgenkaffe, alt imens vi snusede den søde Duft af hvide Hæggeblomster til os. Jeg har set Misfostre af Hæggebærtræer hjemme. Deres Stammer er skurvede, deres Blomster forkrøblede, og deres Løv er omspundet med alt det Væv, som de Fjender, de i et Klima som det danske maa bukke under for, kan præstere. Nej, kom »ovan Polcirklen«! saa skal De se Hæggebærtræer! Skære i Barken, yndefulde i det myge Løv, vældende rigt med florlette, hvide Blomsterklaser!

Luften flimrer af Varme. Alle Farver staar klart. De rød- og gulmalede Huse danner virkningsfuld Kontrast til den blaa Himmel og den støvhvide Vej, der fører op til Grubebyen *Malmberget.*

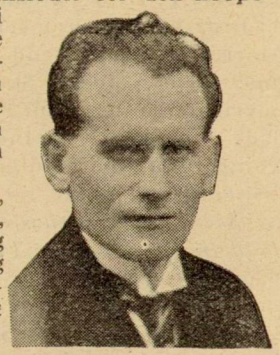
Vi er staaet af Toget i *Gellivare* for at gøre et Sidespring paa vor Rejse og besøge »*Kooperativa Förbundet«s* største Foretagende i Lappland:

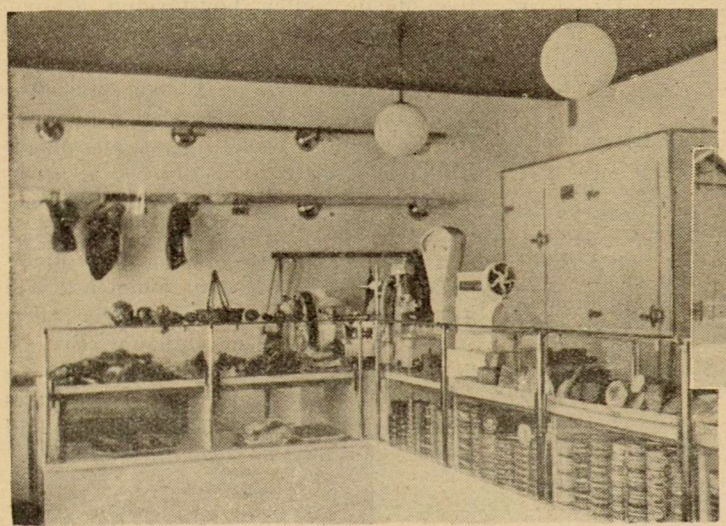
Malmbergets kooperative Handelsförening.

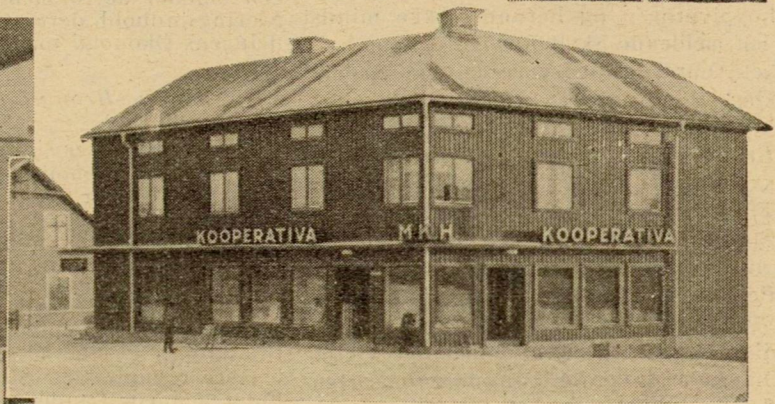
Et Motortog fører os paa en halv Snes Minutter op ad den Bjergskraaning, hvor Malmbergets spredte Bebyggelse ligger som en Haandfuld brogede Blomster, der er strøet ud paa det mørkegrønne Fjeld. Byen har ca. 8000 Indbyggere, men ser ud til at kunne rumme mange flere, idet dens mange Enkeltbeboelser dækker et efter danske Forhold uhyre stort Omraade. Men det Hensyn maa der jo tages til Brandfaren, naar man som her udelukkende bygger sine Huse af Træ. — —

Paa et solbelyst Gadehjørne i Malmbergets smukkeste Kvarter ligger en anselig Bygning med den underste Etage optaget af store Butiksruder. Det er den kooperative Handelsforenings Centrallager og Hovedkontor, og herhen styrer vi vore Fjed for at træffe Foretagendets Chef, som tillige er Medlem af Kooperativa Förbundets Repræsentantskab.

Direktør *Hjalmar Lindkvist,* der allerede har en lang Virksomhed at se tilbage paa, idet han for tredive Aar siden ansattes som Butiksleder for den kooperative Handel i de nu nedlagte Gellivare Kobberminer, er den Mand, der bedre end nogen anden kan berette om Forbrugerbevægelsen i Lappland, om dens Opstaaen, om dens Trivsel og Vanskeligheder og — ikke mindst — om dens sejrende Fremgang.

Øverst: Paa denne Vis henter en lappisk Familiefader ved Vintertid sine Varer hos »Kooperativa«. — *I Cirklen:* Om Sommeren gaar det nemmere. — *Hosstaaende t. v.:* Interiør af Charkuteributik i Malmberget. *T. h.:* Det nyeste nye, med »Kooperativa« i Lysreklame. — Ovenfor Direktør *Hjalmar Lindkvist.*

Han staar i Dag som Midtpunktet i et Foretagende, hvis aarlige Omsætning er lige ved 3 Millioner Kr., og hvis Medlemsantal andrager 2700. Hr. Lindkvist, som med storslaaet Gæstfrihed tager imod sine besøgende, lader os først »titta på« nogle Tryksager: Aarsberetninger, der med nøgterne Oplysninger giver et reelt Billede af det vidt forgrenede Arbejde, hvis Traade samles i Hovedkontoret. Dernæst giver han mundtlig en klar, kortfattet historisk Skitse af de 23 Aar, der er forløbet, siden Malmbergets kooperative Handelsforening startede, og næppe er dette overstaaet, før Hr. L. beordrer en Bil op for Døren. »Thi,« siger han, »det allerbedste vil være at gøre Studier i Marken. Jeg vil gerne vise Dem nogle af de Butikker, der sorterer under Kontoret her.«

Inden vi drager ud, kigger vi lidt paa Kortet for at orientere os, hvad Omraadet angaar. Hr. L. nævner Navne og peger. Sære, fremmedklingende Navne, udprægede lappiske Stednavne: *Jokkmokk, Porjus, Murjek* o. s. v. Andre, hvis Klang et dansk Øre er mere fortrolig med: *Gellivare, Polcirkelen* og *Koskulskulle.*

Der er ialt 18 Butikker til at tilfredsstille de 2700 delvis spredt boende Husstande.

»Det forstaar sig! Lapplands største Handelscentrum!«

»Jo, Malmberget *er* den største,« siger Hr. Lindkvist, men tilføjer saa loyalt: »*Kiruna* er forøvrigt ikke saa meget mindre. Den har 2240 Medlemmer og en Omsætning paa 1,9 Millioner Kroner.«

I samme Bygning som Centrallageret og Hovedkontoret findes en Charcuterifabrik, hvor alle de Retter, en Husmoder kan begære at sætte frem for sine Husfæller, tilvirkes. Skønt Bygningen er gammel (en ny, som vil komme til at koste ca. 300,000 Kr., er projekteret og vil se Lyset i Løbet af det kommende Aar), og skønt Pladsen er kneben nok, arbejdes der efter fuldt moderne Principper. Der hakkes Kød ved Elektricitet, og der findes elektriske Kølerum til de Varer, som skal opmagasineres. Til denne Fabrik kommer der Slagtekvæg fra andre Steder i Landet. I Lappland eksisterer Koholdet kun i yderst minimal Udstrækning. Man slagter ogsaa Rensdyr her og bearbejder Kødet. Men dette sendes sydpaa og til Udlandet, da man i Lappland ikke synes, der er særlig meget ved at spise noget, man har saa rigeligt af.

Saa gaar Turen ud i den solbeskinnede Sommerdag.

Her ved Malmberget er der ypperlige Bilveje, og op ad Bjerge og ned i Dale farer vi nu fra Butik til Butik, fra den ene Overraskelse til den anden. Undertiden faar man i denne Verden Anledning til at revidere sine Anskuelser. Havde man tænkt sig, at disse Butikker heroppe Norden for Lov og Ret, som skrevet staar, i nogen Maade skulde staa tilbage for, hvad man finder herhjemme f. Eks. i Kongens København, saa maa man i hvert Fald tænke om igen.

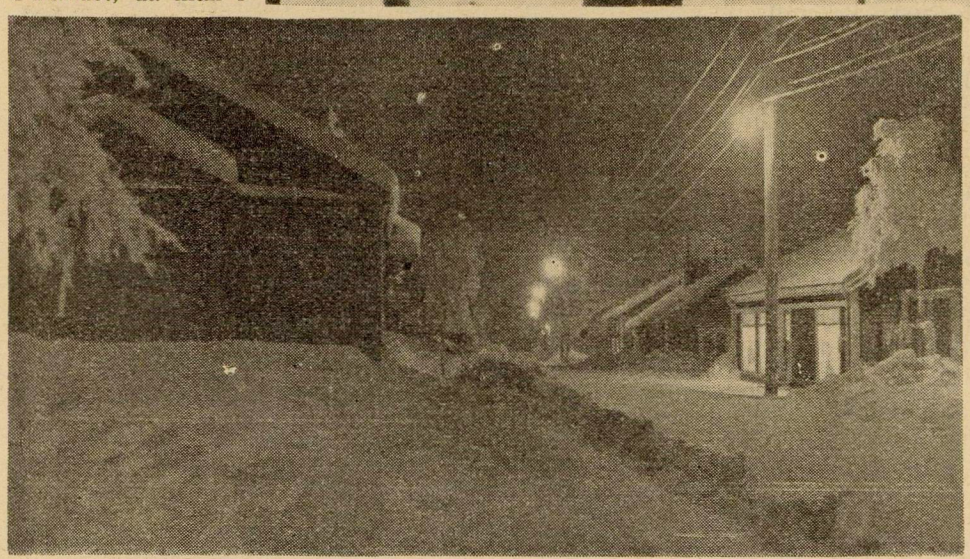
Vi besøgte en 7—8 Stykker af Kooperativa Handelsföreningens Udsalgssteder og var rundt i deres Lokaler, besaa dem fra Kælder til Kvist. Nogle Bygninger var ældre, andre var nyere, og nogle var fuldkommen »funkis«. Men eet var fælles for dem alle: de var tip top assorterede. Og een Ting til gjaldt ogsaa om dem: en minutiøs Orden herskede i Butik saavel som i Baglokaler. — En særdeles praktisk lille Foranstaltning skrev jeg mig bag Øret. Jeg saa' den i hver eneste Butik: Det var saamænd et lille rundt Bord, flankeret af tre Stole. Paa Bordet var anbragt en stor Karaffel med Vand, rene Glas samt et Nummer (det sidste nye) af det svenske Brugsforenings-Blad »Konsumentbladet«. Dette lille Arrangement saa indbydende ud og forekom mig at være et brillant Middel til at forsøde en Ventetid med. — Mon ikke en eller anden dansk Brugsforening skulde have Lyst til at abe dette efter?

Af de ovennævnte 18 Forretninger er to Skobutikker, den ene er beliggende i Malmberget og den anden i Gellivare. Her forhandles Kooperativa Förbundets Skotøj, som der er rivende Afsætning paa. Men iøvrigt er de forskellige Forretninger—ligesom Brugsforeningerne herhjemme — indstillet paa blandet Handel.

Der er Manufakturafdeling, hvor det sidste Skrig i Sommerpyjamas kan købes. Der er store Isenkramlagre, hvor en Husmoder kan forsyne sig med alt fornødent. Der er Kolonialafdeling, hvor Æbler, Appelsiner o. l. er anbragt i praktiske Net, saa Frugten undgaar at blive stødt. Der er Viktualieafdeling med Frigidaire (som paa een Undtagelse nær er elektrisk. Undtagelsen, som findes i en af Malmbergets Butikker, er et Kuldeblandingssystem, som imidlertid er *dyrere* at anvende end den elektriske Strøm!)

I Sverige er Sild en stor Artikel, og for at ikke hele Huset i en kooperativ Handel skal lugte af Sild, er der til disse velsmagende, men duftmæssig set paatrængende Dyr indrettet en Skammekrog, som kaldes »Silderummet«, behørigt isoleret fra de øvrige Lokaler og særligt ventileret. Resultatet er derfor: ren Luft, hvor andre Næringsmidler oplagres og udvejes.

Øverst: En Lappefamilie besøger Brugsforeningen i Murjek. — *I Midten:* En lille Lappeunge højt til Vejrs paa Lappernes Nationaldyr, Renen. — *Nederst:* En af Malmbergets Brugsforenings Filialer: Porjus, i Aftenbelysning.

I Kartoffelkældrene, hvor Tremmegulvet nu, da Sæsonen er ovre, er løftet paa Højkant, staar Kasser med Grøntsager. Der er smaa Karotter, Salathoveder, Roer og Blomkaal. Det er som en Hilsen fra Øresunds Kyst, hvor vi hører hjemme. Thi alt dette kommer fra Skaane.

Paa Væggen i en af Butikkerne læser vi et Fyndord om den kontante Handels Velsignelse for et Samfund.

»Da vi begyndte her for tre og tyve Aar siden, blev det sagt, at det vilde være umuligt at drive en Forretning, som ikke indrømmede sine Købere Kredit. Vi, der var med at starte, mente noget andet. Tiden har givet os Ret.«

Det er øjensynligt, selv for et fremmed og flygtigt Blik, at denne store Virksomhed maa være blomstret op paa en sund Basis. I Koskulskulle ser vi iøvrigt Udviklingen markeret ved, at her findes en af de ældste og en af de allernyeste Forretningsbygninger. Og den nye er i Sandhed *up to date* med skinnende Vægge af Krydsfiner, slebne Glasdøre og rigelig Anvendelse af rustfrit Staal.

Det er umuligt at holde et beundrende Udbrud tilbage.

»Ja, det var jo i Opgangstiderne, denne og de andre moderne Bygninger blev rejst. I Dag vilde det have været vanskeligere at klare saadant. Verdenskrisen er ogsaa naaet til Gruberne. Her i Koskulskulle er i Virkeligheden 4/5 af Arbejderne ved Grubens Lukning uden Erhverv og har kun Arbejdsløshedsunderstøttelse at falde tilbage paa. — Staten søger vel at skaffe Arbejde til dem, der vil have det, ved Anlæg af Veje etc., men Købeevnen i dette lille Samfund er naturligvis ikke, som den har været, og Omsætningen er derfor gaaet ned.«

Det er netop en af Stilstandsdagene. Vi aflægger

en Visit i en Grubestue i Tingvallskulle.

Vi kommer forbi Værket, hvor man ad magnetisk Vej sorterer Malm-Ertsen, før man lader den transportere videre. Oppe paa Tingvallskulle gør vi Holdt. Udsigten over Dalen til Gellivare med Søen og Elven som et blinkende Baand i Dalbunden er henrivende.

Og medens Solen brænder, saa Trappens Jernrækværk er glødende hedt, træder vi ind i Grubestuen, hvor der i Dag kun er Vagtmandskabet til Stede. I en Grubestue findes Ledelsens Kontorer, og her findes Spisestuer og Omklædningsrum for Arbejderne. Spiserummet er forsynet med lunge Borde, hvis Plade er beklædt med svært Staal, og Stole, som kan taale, at en grubeklædt Mand sidder paa dem, medens han drikker sin Kaffe, som udskænkes fra Komfuret i Stuens Hjørne. Her er simpelt og praktisk, men Plakaten, som hænger paa Væggen, lyver ikke, naar den siger: »Orden og Sirlighed er i alles Interesse.«

Det er aabenbart, at Flertallet af Kooperationens Medlemmer i Lappland er Folk, der har Tilknytning til Bjergværkerne. Dette er Tilfældet saavel i Kiruna som i den Virksomhed, hvor Malmberget er Centrum.

Men da Lappland dog ogsaa er Lappernes Land, interesserer det os at vide,

hvorledes det gamle Nomadefolk stiller sig til kooperativ Handel.

»Jo, ogsaa Lapperne er Medlemmer af vor Forening, dog ikke i noget stort Tal. Sagen er, at Lapperne stadig lever paa den gamle, fra Fædrene nedarvede Maade; det vil sige: af de Produkter, deres Rener skaffer dem, Mælk, Ost og Kød. Men,« tilføjer Hr. Lindkvist, »deres Kvinder skal en Gang imellem have brogede Baand, Tørklæder og farvet Stof til Udsmykning af deres Dragter, og de fleste baade Mænd og Kvinder har Smag for Kaffe. Denne undværer de nødigt, ligesom Mændene heller ikke gerne giver Afkald paa Tobak.«

Har Lapplands fastboende Befolkning let og god Adgang til de kooperative Butikker, der skønsomt er anbragt, hvor Erhvervet klumper Folk sammen, saa har Nomadefolket ofte til Gengæld lange Veje at befare, naar det skal forsyne sig. Om Vinteren i alendyb Sne over frosne Søer og over Vildmarkens Sletter med en Ren spændt for Pulken henter Lappmanden de Ting, der for ham og hans Familie sætter Kulør paa Tilværelsen. Om Sommeren gaar det nemmere. Da tager han sin Baad og ror under Midnatssolens Skær frem over Fjeldsøens blanke Flade.

— — —

Heroppe er der meget at se, meget at lære og meget at undres over.

Et helt lille Eventyr for sig oplever vi, da vi sidder ved et Glas perlende »Pommac« i Malmbergets Park, hvor sommerklædte Damer spadserer, og hvor brune, barbenede Børn leger. Et Springvand plasker, og i et farveprægtigt Blomsterbed vifter en Palme for en svag Sommerbrise, medens Smaafiskene i Leg danner Ringe i Vandet .

Det er et Syn, man ikke har ventet at finde Nord for Polarkredsen.

»For to Maaneder siden,« siger vor Vært, »da laa Sneen endnu over det hele. Der var intet Vand i Dammen. Dette maa tappes ud om Vinteren, da det ellers vilde bundfryse og ødelægge det hele.«

Mørke og Lys, Kulde og Varme, Øde og Frodighed!

Mere end nogen Sinde forstaar man, at Lappland med sin herlige Natur er de store Modsætningers, de store Overraskelsers Land.

F. D. B.-SPROG

Her bringer vi saa det sidste Udpluk af Løsningerne og Resultatet af Bedømmelsen.

Forskellige dybsindige Betragtninger.

Forleden Dag bragte Foreningens dejlige Blad følgende dragende Budskab: Find den bedste F. D. B.-Fortælling, det belønnes. Følgen deraf blev forskellige dybsindige Betragtninger.

F. D. B.s Foraarsbegivenhed, det betydningsfulde Fællesmøde deroppe blandt Fjordbyens driftige Beboere fik det bedste Forløb, det blev for Deltagerne begivenhedsrigt.

Forsamlingens dundrende Bifald fulgte Direktørens Beretning. F. D. B. forsøgte denne bragt fra danske Bølgelængder. Forespørgsel derom benægtedes. Fællesmødets Deltagere besøgte flere derværende betydelige Fabrikker, dyb Beundring fyldte deres Blik. Folk drog berigede fra denne By. Fra Dagens Blade fløj denne Beretning frem, dyb Bestyrtelse fremkaldte den blandt Forretningsfolk, der blev forbitrede. Drabelige Beskyldninger fremkom, der blev ført daglange bevægede Forhandlinger, deraf blev Følgen da Barnet: »Foreningen det betrængte Forretningslivs dyrebare Beskyttelse«. Foreningens Devise blev: »Forfølg Danmarks Brugsforeninger«. — Foreningen dannede Bestyrelse. Formand dèr blev foreløbig Direktør Boeck. Folk diskuterede Begivenheden. »Forstaar Du bare? Foreligger der Bigami?« Formodningen derom bekræftedes. Forleden Dag bragte forskellige danske Blade følgende drastiske Bekendtgørelse:

Foreningen Dania Brugsforenings Formand, Direktør Boeck, fratræder Dags Begyndelse Formandspladsen.« Dermed Basta.

F. D. B.s fortrinlige dygtigtskrevne Blad fastslog dets Berettigelse fra dets Begyndelse. Foreningsbladet danner Bindeled, for deri bliver forskelligt, der berører Foreningerne, drøftet. Billedsiden fortæller de bevægede Fødselsdage, der bliver fejrede, Diskussioner bringes. Fruen, der bestemt forlangte Damernes Bestemmelsesret, fik derved Bevis for den bedrøvelige Fordom, der besjæler forskellige dygtige Bestyrelsesmedlemmer.

Foruden disse Bidrag fandtes der betydeligt flere, der burde fremhæves, dog Brevet finder dermed Begrænsning.

Forbindligst Deres beundrende

Kathrine Juul,
Banevej 2. Lindholm.
pr. Nr. Sundby.

*

F. D. B.-Folk, dan bestandig flere danske Brugsforeninger!

For dansk Brugsforeningsbevægelse frembærer de begejstrede Forbrugere de bedste Fremtidsønsker! — Det bliver Fremgangsaar, da Bevægelsen fører de bedste Fabriksvarer, det bedste Fordelingsprincip.

Den berømte Forening drives bestandig fremad, da beslutningsdygtige Foregangsmænd, dygtige Bestyrelsesmedlemmer, Foreningens dygtige, begavede Formand, Direktør Broberg, forstaar de betydningsfulde Finansforhold. Den betydelig forøgede Driftskapital, Bygningsantal, Fabriksvirksomheder, Driftskapital beviser Fremgangen, De beundrer.

Flinke, dygtige, behjælpsomme Funktionærer. — De belærende Foredrag, do. Brugsbladsartikler, Fællesskolevirksomheden dygtiggør Brugsforenings-Folkene. — Derfor: bliv F. D. B.-Forbruger!

Deres bestandige Forbruger

Fru Cathrine Olesen,
»Kirkeholm«, Starup, Gravens.

*

For Danmarks Beboere!

Fremad, danske Brødre,
fornem det Brus
fra denne Bevægelse
for Danmarks Beboere,
F. D. B.

Følger du Bevægelsen?
Fatter du Bevæggrundene?
Forstaar du Betydningen
for Danmarks Beboere?
F. D. B.

Følg dine Brødre,
forøg din Besiddelse,
fortsæt denne Bane
for Danmarks Beboere,
F. D. B.

Fælles Dristighed bevæger
fremad den Bølge,
Fædres Dømmekraft bragte
for Danmarks Beboere,
F. D. B.

»Lasse«.

*

Fint Dame-Besøg.

Forleden Dag besøgte Familiens Damer Brugsforeningsudsalget, fordi det betyder Fordel. Der blev Forundring, da Bedste forlangte det bedaarende fine Divantæppe. Betty fik den bedste Frakke; den beundredes. Faster derimod bestilte foreløbig de blomstrede Forliggere. Dagny bestilte fire Dynebetræk, billige flotte Damaskes. Bror fik det brune Fløjlstøj.

Der blev Feststemning derhjemme.

Besøg F. D. B.

(Hilsen) fra

Doris Bundgaard. 12 Aar.

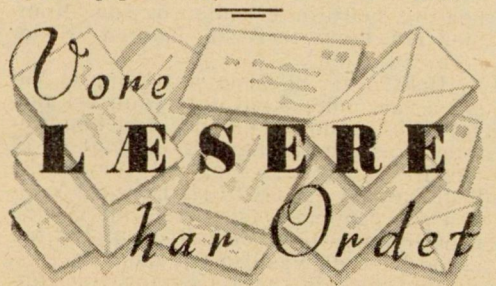
Skovby St. Østjylland.

*

Efter en ret vanskelig, men paa ingen Maade kedelig Gennemgang af de Bjerge af Løsninger paa vor lille Intelligensprøve, der efterhaanden lagde Beslag paa alle vore Skuffer, kan vi nu i det efterfølgende bringe Resultatet af den nedsatte Dommerkomités endelige Bedømmelse af de deltagendes »Intelligens«.

Samtidig med at benytte Lejligheden til at takke alle, der meldte sig i den fornøjelige Dyst, som for Resten mange havde klaret paa en endog ganske fortræffelig Maade, har vi som en yderligere Paaskønnelse af det pæne Resultat forøget Præmiernes Antal med tre, saaledes at der gives 4 Fjerde-Præmier, og desuden sendes en lille Trøstpræmie til Indsenderne af de øvrige her i Bladet offentliggjorte Besvarelser.

1. Præmie: Anker Hansen, Jul. Thomsensgade 20, Kbhvn. — 2. Præmie: Kruse Madsen, Ledagervej 58, Vanløse. — 3. Præmie: Kathrine Juul, Banevej 2, Lindholm pr. Nørresundby. — 4. Præmie: Martin Mogensen, Uggelhuse Brf., Kamma Pedersen, Frodesvej 15, Aabyhøj, Gunnar Jørgensen, Adr. Hans Fred. Jørgensen, Aalholm Mark pr. Nysted, S. J. Christensen, Mellerup pr. Randers. *Red.*

Andelsforeningernes Gigtsanatorium.

Saa slutter vi op!

Paa en Bakkekam Nord for Skelskør ligger Andelsforeningernes Gigtsanatorium. Festligt tager det sig ud med sin smukke gule Farve, og naar det kønne Anlæg er vokset til, vil man ikke let kunne finde et mere idyllisk beliggende Sanatorium, med Skelskør Nor mod Syd og Skoven mod Nord.

Gigtsanatoriet har siden sin Aabning været fuldt belagt. Der er Plads til 80 Kvinder og 34 Mænd.

Ikke saa underligt, at man strømmer til. Det er jo noget helt nyt i sin Art, og hvor mange stakkels gigtsvage Mennesker kender vi ikke alle hver i sin Kreds. Man vil maaske saa spørge, om Gigt da virkelig kan helbredes, og jeg, som selv har været Patient dèr og kendte hvert enkelt Tilfælde blandt Mændene og en Del blandt Kvinderne, maa udtrykke min Forbavselse over de forbløffende Resultater, der naas. Jeg vilde kunne nævne mange konkrete Tilfælde. Mennesker, der kom hertil som komplet hjælpeløse, saa de endog maatte mades som smaa Børn, ser man nu spadsere rundt, glade og lykkelige over at være kommet saa vidt, at de kan klare sig selv. Mennesker, der var ved at miste deres Stilling paa Grund af Gigtsygdom, kom hertil og blev raske, saa de igen kunde passe deres Arbejde. Jeg har læst Breve fra saadanne Patienter, Breve, der aander den største Tak- og Lykkefølelse.

Til Stadighed staar der imidlertid ca. 300 Mennesker paa Ventelisten, saa Andelsforeningernes Sanatorieforening har set rigtigt, da den tog denne særlig haardt tiltrængte Opgave op.

Men — Spørgsmaalet om Udvidelse trænger sig derfor ogsaa paa. Kan man forsvare at lade stakkels lidende Mennesker vente halve Aar paa at komme hertil for at faa Lindring og i mange Tilfælde fuld Helbredelse? Bestyrelse og Repræsentanter er nu ude i en Kampagne for at skaffe nye Midler. Lad dem ikke ogsaa denne Gang banke forgæves paa vor Dør. Kan vi være bekendt, at kun en mindre Brøkdel af vore Andelsforeninger hidtil har sluttet sig til? Tænk dog paa: »I Dag mig, i Morgen dig«, og naar vi løfter i Flok, kan vi fuldføre dette smukt paabegyndte filantropiske Værk til Lykke for Tusinder af Hjem.

Tag saa, alle I gode Mennesker, der sidder i Ledelsen af vore Andelsforeninger, godt mod denne Henvendelse om Støtte. Det er jo saa lidt, der kræves af det enkelte Medlem, men her som alle Vegne er det de »mange Bække smaa, der gør den store Aa«.

Det Offer kan kun bringe Velsignelse.

S. M. Waaben,

Sierslev Skole, Storehedinge.

*

Hønsegaard i Frugthaven.

Uden at ville blande mig i Diskussionen angaaende dette Emne, vil jeg gerne sige: Høns i Frugthaven i August, September og Oktober er en Uting. Til andre Tider gaar det an. De ikke alene ødelægger, men ogsaa forurener den nedfaldne Frugt, og Hønsegaard i Frugthaven bliver af den Grund baade hygiejnisk og æstetisk forkasteligt. Derimod er — eller bør der være — et stærkt Læbælte om Frugthaven — i alle Tilfælde i Vest — ogsaa noget i Øst. Dette kan for en Del bestaa af Hassel (der enkelte Aar kan give ligesaa godt Udbytte som Frugttræer), men ogsaa af Birk, Gran, Røn, Hyld, Elm, ja endogsaa af den nu foragtede Poppel. Her kan Hønsene have deres rette Tumleplads — i Læ og Skygge — uden at skade. At Hønsene holder Jorden ren for Græs, er sikkert nok — især paa noget indskrænket Plads, men at de holder Jorden løs, er en Misforstaaelse. Tværtimod bliver den haard og sammentrampet, og den, der elsker sin Frugthave, vil ikke have Hønsene her. I det hele taget er Hønen, uden at forklejne dens gode Egenskaber, en ødelæggende Skabning i saavel Frugt- som Urte- og Blomsterhaven, og bør af de anførte Grunde om Sommeren ikke taales her — men henvises til Hønsegaarden i et stort tidssvarende Læbælte.

Ebbeskov, i Marts 1935.

Frands Vedsmand.

*

Hr. Redaktør!

Man hører i denne Tid — og forresten altid — Folk beklage sig over, at alting er saa dyrt, og at det er snart ikke til at holde ud med alle de Udgifter, man har. Særlig er man naturligvis gal i Hovedet paa Skatterne, det har man altid været, og det vil man vedblive at være. Det *er* snart saadan, at jeg ikke kan sige »Min Skat« til min lille Dreng, uden at min Mand straks bliver i daarligt Humør.

Men nu er det, jeg gerne vil sige: naar Folk har saa travlt med deres Udgifter og altid beklager sig, hvorfor i Alverden gør de saa ikke *alt* for at forbedre deres Økonomi? Vi har det saadan her i vort Hjem, at forskellige af vore Udgifter dækkes bl. a. af den Dividende, vi faar i Brugsforeningen, f. Eks. lægger jeg altid lidt til Side til Hjælp til Skatten, og det bliver min Mand hver Gang meget glad for. Men se, det kan man jo kun gøre, naar man *er* i Brugsforeningen. Jeg forstaar derfor heller ikke, at ikke *alle* Mennesker melder sig ind i en saadan. Det er dog taabeligt at lægge sine Penge i Privathandelen for diverse Varer, naar man for de samme Penge i Brugsforeningen faar de samme eller bedre Varer *plus* en ganske klækkelig Dividende. At mange Mænd ikke tænker paa dette, kan maaske tilgives, de har jo saa meget at tænke paa (tror de da!), men at Husmødrene ikke tænker paa det, det forstaar jeg ikke. Og derfor siger jeg: hvis I har Grund til at beklage jer over huslige Udgifter, saa meld jer dog hurtigst muligt ind i en Brugsforening, dèr faar I dog *nogle* af jeres Udgifter dækkede. Og naar I saa har meldt jer ind og er glade og tilfredse over det, agitér saa blandt andre Husmødre og faa ogsaa *dem* til at melde sig ind!

Jeg tror jo nok, at vi Kvinder skal mere med, for at der kan komme den rigtige Gang i Tilslutningen til Brugsforeningerne. Mændene er jo som sagt optaget af saa meget andet, deres Tanker er saa store, saa store — huha! — at de ikke har Tid til at beskæftige sig med »Smaating«, f. Eks. de daglige Indkøb; men det er dog de mange Bække smaa, der gør en stor Aa. Derfor maa vi Kvinder særlig tage os af *det*. Jeg blev helt rystet, da jeg fornylig læste i Brugsforenings-Bladet, at i Skellerup Brugsforening ved Hobro havde man forleden for første Gang indvalgt en Kvinde i Bestyrelsen. Det var, som om det var en stor Begivenhed: tænk, en *Kvinde* i Bestyrelsen, huha, huha! Og saa er det dog vel os Kvinder, der har mest at gøre med Brugsforeningen, selv om Mændene naturligvis tror, at de har mest Forstand *ogsaa* paa de Dele. Lad dem kun blive i den Tro (paa dem selv).

Inden jeg slutter, maa jeg maaske lige have Lov til at omtale den Bevægelse, der er i Gang indenfor Købmandskredse for at faa dannet en Organisation, der skal hedde »Frie Erhvervs Værn«, og som nok særlig skal bekæmpe Brugsforeningerne. Jeg ser, at »Dansk Handelsblad« herom skriver: »En Købmand, der skal have udført et Malerarbejde, er ikke i Tvivl om, hvem han skal lade udføre det, hvis han har en Maler som Kunde. Men hvis han tilfældigvis ikke har en Maler blandt sine Kunder, saa bør han *tænke* paa, om det ikke er fornuftigere at vælge en Maler, *der er Kunde hos en anden Købmand*, fremfor en Maler, der gaar hen i Brugsforeningen med Fortjenesten hos Købmanden.«

Jeg vilde gerne spørge, om det er det, man i Købmandskredse forstaar ved at værne det frie Erhverv? I saa Fald forstaar jeg ikke rigtig Logikken. En Stand i dette Tilfælde Købmandsstanden, kan da ikke straffe et Menneske, fordi han er Medlem af en Forening, som denne Stand ikke kan lide. Sikke Konsekvenser det vilde faa. En Venstre-Købmand vilde ikke handle hos en Højre-Grosserer o. s. v. — det vilde ende i det bare Pærevrøvl altsammen. Og tænk, hvis alle Malere var Medlemmer af Brugsforeningen, skulde de saa nægte at udføre Arbejde for Købmænd? Maa vi bare være her. Jeg tror, den Organisation skulde se at faa nogle *Kvinder* ind i Bestyrelsen. Og saa skulde man hurtigst mulig lave Navnet om og kalde Organisationen: Frie Erhvervs Kværn — det er jo saadan en man bruger til at knuse og ikke til at værne. — Med Tak for Optagelsen.

Fru L. Hansen.

Den skønne Vasilisa og Velsignelsen

Gammelt russisk Eventyr.

Ved O. A. SVANE

Tegninger af ARNE UNGERMANN

I et Land levede der engang en Købmand. Han havde været gift i tolv Aar, og hans eneste Barn, den skønne Vasilisa, var kun otte Aar, da hans trofaste Hustru, Barnets kærlige Moder, blev meget syg.

En Dag kaldte den dødssyge Moder sin Datter hen til sin Seng, tog en lille Dukke frem, som hun havde hos sig, gav Barnet den og sagde: »Lille Vasilisa, hør nu godt efter, hvad jeg siger, for det bliver sidste Gang, jeg faar Lov at tale med dig. Glem det aldrig, og gør, hvad jeg nu beder dig om: Jeg skal dø, og som din Moders Velsignelse faar du denne lille Dukke. Gem den altid hos dig, og vis den aldrig til nogen. Men naar en Ulykke rammer dig, da gaa ind i dit Kammer og luk din Dør, giv Dukken at spise og spørg den til Raads; den vil da hjælpe dig i Nøden«.

Saa kyssede Moderen Farvel til sin lille Pige, lukkede sine Øjne og døde.

Købmanden sørgede meget over sin Hustrus Død, som det hører sig til, og siden saa han sig om efter en anden, thi han var en god Mand. Hans Hu stod ikke til Pigerne, men der var en Enke, som han kom til at synes om; hun var allerede oppe i Aarene og havde selv to Døtre, lidt ældre end Vasilisa; hun maatte jo være en øvet Husholderske og Moder, tænkte han.

Han giftede sig med hende, men følte sig snart skuffet, thi han fandt ikke i hende den gode Moder for sin lille Vasilisa, som han havde ventet. Vasilisa var den smukkeste blandt alle Landsbyens Smaapiger, men netop herfor misundte hendes Stifmoder og Søstre hende. De plagede hende med alskens Arbejde, med Slid og Slæb, for at hun skulde sygne hen og visne i Sol og Vind, — men det gik ganske anderledes! Vasilisa stod det altsammen ydmygt igennem, blev stærkere og smukkere for hver Dag, der gik, medens Stifmoderen og Søstrene græmmedes i deres Harme, skønt de oftest sad med Hænderne ledige i Skødet.

Moderens Velsignelse hjalp den skønne Vasilisa; uden sin lille Dukke vilde hun aldrig have kunnet overkomme sit Arbejde. Til Gengæld hændte det ofte, at Vasilisa selv ikke spiste, før hun havde givet sin Dukke den lækreste Bid!

Om Aftenen, naar de andre var gaaet til Ro, lukkede Vasilisa sig inde i Pulterkammeret, hvor hun boede, trakterede den lille og sagde:

Spis nu, lille Dukke fin,
hør saa, hvad for Nød er min:
Jeg bor hos min Fader kær,
ingen Glæde jeg dog ser!
Fremmed Moder jager,
fremmed Søster plager.
Lær mig leve, lær mig være, lær mig tungt at bære!

Saa spiste Dukken og gav Raad og Trøst, og tidligt næste Morgen udførte den hvert Arbejde for Vasilisa.

Engang maatte Købmanden gøre en Rejse for sin Forretning og blive længe borte. Stifmoderen og Døtrene tog da Bolig i et andet Hus. Dette laa i Brynet af en Vildskov, og paa en Lysning inde i Skoven stod der en Hytte: Her boede Heksen. Ingen vovede sig nær til hende, for hun aad Mennesker som Kyllinger. Stifmoderen sendte nu ved enhver Lejlighed den skønne Vasilisa ind i Skoven, men hun vendte hver Gang velbeholden tilbage, thi Dukken viste hende Vej og lod hende ikke komme Heksens Hytte for nær.

Saa blev det Efteraar, Aftenerne blev mørke, lange og kedsomme. Moderen gav da de tre Piger Haandarbejder: den ældste fik Lov at kniple og den næste at strikke, men Vasilisa blev sat til at spinde. En Aften gik Moderen tidlig til Ro efter først omhyggeligt at have slukket al Ild i Huset, saa kun et lidet Lys brændte, hvor Pigerne sad. De arbejdede, og som de nu sad, blev Lyset søvnigt; den ældste Søster rejste sig og hentede en Lysesaks, men i Stedet for at klippe Tanden ned, slukkede hun den spæde Flamme, som Moderen havde undervist hende, og det blev ganske mørkt. »Hvad skal vi nu gøre?« sagde de to ældste; »vi har ikke Ild, og vi tør ikke holde op endnu. Vi maa laane Ild hos Heksen!« — »Men jeg kan se ved min Brystnaal!« sagde hun, der kniplede. »Jeg kan se ved mine Pinde; jeg gaar heller ikke!« sagde hun, der strikkede. »Du maa skaffe Ild til dig selv,« sagde de begge til Vasilisa; »løb du ud til Heksen!« Og saa puffede de hende ud af Stuen.

Vasilisa gik ind i sit Pulterkammer, gav sin Dukke Mad og sagde:

Spis nu, lille Dukke fin,
hør saa, hvad for Nød er min:
Jeg hos Heks skal hente Ild,
onde Heks mig æde vil!

Dukken spiste, og dens Øjne straalede som to smaa Lys. »Du skal ikke være bange, Vasilisa!« sagde den. »Gaa du blot, hvorhen de sender dig; men behold altid mig hos dig, saa skal intet ondt ramme dig hos Heksen«. Vasilisa klædte sig paa og gemte Dukken i sin Lomme, slog Kors for sig og gik ud i Vildskoven.

Hun var ikke dristig ved sin Færd, men hun gik frem alligevel; og som hun nu gik, fo'r pludselig en Rytter forbi hende: han var hvid og hvidklædt, hans Hest var hvid, og dens Sele var hvid, — og i det samme begyndte det at dages. Hun gik videre; saa sprængte en anden Rytter hende forbi: han var rød og rødklædt, og hans Hest var rød, — og da stod Solen op.

Hele denne Dag gik Vasilisa, og først henimod Aften naaede hun gennem Vildskovens tætte Løvværk den Lysning, hvor Heksens Hytte laa.

Da kom atter en Rytter ridende: han var sort og sortklædt, og hans Hest var sort. Han red op til Heksens Port og — forsvandt dér, som var han sunket i Jorden. Og da faldt Natten paa.

Ved Midnatstid fo'r en uhyggelig Larm gennem Vildskoven: Træer knagede, Grene brækkedes af, og det raslede i de tørre, visne Blade paa Skovbunden. Det var Heksen, der kom hjem. Hun kom agende i en Morter, med Støderen som Pisk og med en Ovnkost slæbende efter sig. Foran Porten standsede hun sin vilde Kørsel og steg ud, snøftede rundt omkring og sagde: »Fy, fy! Her lugter af Menneskeaand! Hvem er her?«

»Det er mig, Bedste!« sagde Vasilisa. »Mine Søstre har sendt mig til dig for at laane Ild.«

»Det er godt!« sagde Heksen. »Jeg kender dem. Men du maa først tjene mig, saa skal du faa Ild. Vil du ikke det, saa æder jeg dig!«

Da de kom ind i Stuen, sagde Heksen til Vasilisa:

»Giv mig det, der staar i Ovnen! Jeg vil spise.«

Vasilisa tændte en Fyrrespaan, slæbte Maden ud af Ovnen og dækkede Bord: det var Kødet af mindst en halv Snes Mennesker. I Kælderen hentede hun Brændevin og Øl. Heksen spiste og drak det hele; Vasilisa fik kun en Skive Brød, et lille Stykke Svinekød og lidt Kaalsuppe. Saa gik Heksen til Ro, idet hun sagde:

»Naar jeg i Morgen tidlig kører bort, skal du feje og gøre i Stand, vaske og lave Middagsmad; derefter skal du gaa ud i Loen og hente et Fjerdingkar Hvede, som du skal rense for Musevikker. Pas nu paa at faa alting gjort, ellers spiser jeg dig!«

Kort efter begyndte hun at snorke; men Vasilisa gav Dukken at spise, græd sine modige Taarer og sagde:

Spis nu, lille Dukke fin,
hør saa, hvad for Nød er min:
Jeg skal gøre, hvad ej jeg kan,
eller dø for Heksens Tand!

Dukken svarede: »Vær ikke bange, skønne Vasilisa! Spis kun din Mad og læg dig, bed din Aftenbøn og sov. Kommer Tid, kommer Raad. Morgen er klogere end Aften!«

Heksen var allerede staaet op, da Vasilisa vaagnede, skønt det endnu var meget tidligt. Hun saa ud ad Vinduet og fløjtede. Vasilisa fik lige et Glimt at se af den hvide Rytter, — og det var ganske lyst. Heksen gik ud til sit Køretøj; Vasilisa saa gennem Døren et Glimt af den røde Rytter, — og Solen stod op. Heksen agede bort, og Vasilisa var alene.

Hun saa sig om i Heksens Hus, undrede sig over den store Rigdom, der fandtes alle Vegne, og tænkte paa, hvilket Arbejde hun først skulde tage fat paa. Men se: alt var gjort! Dukken sad just og pillede de sidste Musevikkefrø fra Hveden.

»Aa, du gode, lille Ven!« sagde Vasilisa; »du har reddet mig fra Ulykken!«

»Du skal kun lave Middagsmaden,« sagde Dukken og krøb selv ned i Pigens Lomme. »Gaa med Gud og hvil dig, naar du har gjort dit Arbejde. Dig kan intet ondt naa!«

Ved Aftenstid dækkede Vasilisa Bord og satte sig til at vente paa Heksen. Det begyndte at skumre; hun saa bag Porten et Glimt af den sorte Rytter, — og det blev ganske mørkt. Saa knagede Træerne, Grenene brækkede, og de visne Blade raslede: Heksen kom hjem. Vasilisa gik hende i Møde.

»Har du gjort alt, hvad jeg har sagt?« spurgte Heksen med et lystent Blik paa den skønne Vasilisa.

»Du kan selv se efter, Bedste,« svarede Pigen.

Heksen saa efter og ærgrede sig over, at der intet var at udsætte, men sagde dog, sikker paa sit Bytte:

»Det er godt!«

Derpaa raabte hun:

»Mine tro Tjenere og Hjertens Venner! Mal mig min Hvede!«

Straks viste sig tre Par Hænder, som greb Hveden og bar den bort. Heksen spiste og lagde sig til Ro, idet hun sagde til Vasilisa:

»I Morgen skal du gøre det samme som i Dag, men desuden skal du tage mine Valmuefrø og rense dem, thi der er en, som ondskabsfuldt har blandet Jord i dem.«

Da Heksen havde sagt dette, vendte hun sig om mod Væggen og snorkede. Vasilisa gav sin Dukke Mad, og den sagde som Dagen før:

»Bed din Aftenbøn og læg dig til Ro, Morgen er klogere end Aften! Alt skal blive gjort, lille Vasilisa.«

Om Morgenen kørte Heksen atter bort, og Vasilisa fik ved sin Dukkes Hjælp hurtig Arbejdet fra Haanden. Den gamle vendte tilbage, saa sig om og raabte: »Mine tro Tjenere og Hjertens Venner! Pres Olien af mine Frø!« De tre Par Hænder kom, greb Valmuen og bar den bort. Heksen satte sig og spiste, men Vasilisa stod tavs ved Siden af.

»Hvorfor siger du ingenting?« spurgte Heksen.

»Jeg tør ikke,» svarede Vasilisa.

»Men hvis jeg giver dig Lov at spørge?«

»Saa vil jeg spørge dig om noget.«

»Saa spørg! Kun er det ikke alle Spørgsmaal, der fører til det gode. Den, der faar meget at vide, bliver tidlig gammel!«

»Jeg vil kun spørge dig om det, jeg har set: da jeg kom til dig, Bedste, jog en hvid Rytter forbi mig; hvem var det?«

»Det var mit klare Lys.«

»Saa red en rød Rytter forbi mig; hvem var det?«

»Det var min hede Sol.«

»Men saa red en sort Rytter forbi mig lige uden for din Port; hvem var det?«

»Det var min sorte Nat, — de er alle mine tro Tjenere og Hjertens Venner.«

Vasilisa tav og tænkte paa de tre Par Hænder.

»Hvorfor spørger du ikke om mere?« spurgte Heksen.

»Det er nok for mig,« svarede Vasilisa; »og du siger jo selv, at den, der faar meget at vide, bliver tidlig gammel.«

»Det er godt for dig, at du kun spørger om noget udenfor. Jeg kan ikke lide, at nogen vil slæbe med sig ud af Huset, og de nysgerrige æder jeg. — Men nu vil jeg spørge dig: hvordan kunde du udføre det Arbejde, jeg paalagde dig?«

»Min Moders Velsignelse hjalp mig,« svarede Vasilisa.

»Naa saadan!« udbrød Heksen vredt; »vil du saa se at komme bort! De velsignede har jeg ingen Brug for!«

Saa jog Heksen Vasilisa foran sig og puffede hende ud gennem Porten, tog fra Stakittet en Hovedskal med luende Øjenhuler og satte den paa en Stage, gav Vasilisa den og sagde:

»Tag den! Det er jo Ild, du vil have til dine Søstre!«

Vasilisa løb hjemad med sin Fakkel, der først slukkedes, da Morgenen brød frem, og den næste Dags Aften naaede hun hjem. Da hun kom til Laagen, vilde hun kaste Hovedskallen fra sig, thi hun tænkte, at der nu ikke mere savnedes Lys. Men da lød der en hul Stemme inde fra det tomme Hjernerum: »Kast mig ikke bort, men bær mig ind til din Stifmoder!« Hun saa op mod Huset, og da hun ikke saa Lys i noget af Vinduerne, besluttede hun at tage sin Fakkel med. Moderen og Søstrene gik hende i Møde og fortalte, at de ikke havde haft Ild, siden hun var gaaet hjemmefra: de havde ikke kunnet slaa Ild paa deres Fyrtøj, og den, de hentede hos Naboerne, gik ud, saa snart de kom ind i Stuen med den. »Men din Ild vil vel holde sig!« mente de.

Stifmoderen tog saa Fakkelen fra Vasilisa og bar den ind i Stuen; men nu stirrede de døde Øjne saa hvast paa hende og de to Stifsøstre, at det sved som af brændende Gløder; de søgte at skjule sig, men Ilden holdt dem fast, og da Morgenen kom, var de brændt til Kul. Men Vasilisa var uskadt.

Vasilisa gravede de døde ned, lukkede Husets Dør og gik til Byen, hvor hun fik Husly hos en enlig, gammel Kone; her boede hun saa, mens hun ventede paa sin Fader. Hun sagde til den gamle:

»Uden Arbejde bliver Tiden mig lang! Hvis du henter mig den bedste Hør, du kan faa, saa vil jeg spinde.«

Den gamle købte Hør, og Vasilisa spandt. Det gik saa flinkt fra Haanden, Tenen fyldtes, og hendes Traad var saa fin og glat som hendes Haar. Traaden skulde væves, men der fandtes ikke saa fin en Kam, at den passede til Vasilisas Traad. Hun klagede til Dukken, der sagde: »Bring mig en Kam og en Skytte og Manken af en Hest; saa skal jeg væve for dig!«

Vasilisa bragte alt, som skulde bruges, og gik i Seng. Men Dukken lavede den Nat den fineste Væv, og da Vinteren var omme, var ogsaa Lærredet vævet, og det var saa fint, at man kunde træde en Synaal dermed. I Vaaren laa det paa Bleg, og saa sagde Vasilisa til den gamle: »Sælg dette Lærred! Pengene maa du selv beholde.«

Den gamle saa paa det og brød ud i Forundring: »Saa fint Lærred kan kun Kongen købe, mit Barn! Jeg vil gaa op paa Slottet med det.« Og saa gik hun til Kongens Slot og blev staaende uden for Vinduerne; Kongen fik Øje paa hende og sagde:

»Hvad vil du, min gode Kone?«

»Jeg bringer en sjælden Vare, som jeg ikke tør vise andre end Jer, Konge!«

Kongen befalede at føre Konen ind, og aldrig saa snart havde han set Lærredet, før han brød ud i Forundring:

»Og hvad vil du have for det?« spurgte han.

»Det har ingen Pris, Konge! Jeg bringer Jer det som Gave.«

Kongen takkede og gav ogsaa hende rige Gaver. Saa lod han hende gaa.

Han vilde have syet Skjorter af det kostelige Lærred; han lod dem skære, men intetsteds fandtes saa fin en Naal, at den kunde bruges, og Kongen lod den gamle Kone hente og sagde til hende:

»Naar du har kunnet spinde og væve, maa du jo ogsaa kunne sy!«

»Det er ikke mig, Konge, der har spundet og vævet,« sagde hun; det er en andens Værk.«

»Lad saa hende sy, hvem hun end er!« sagde Kongen.

Den gamle gik hjem og fortalte Vasilisa det.

»Jeg vidste nok, at dette Arbejde ikke skulde slippe ud af mine Hænder,« sagde Vasilisa.

Saa lukkede hun sig inde i sit Kammer og tog fat; hun syede uden Ophør, og snart havde hun et Dusin Skjorter færdige. Den gamle gik til Kongen med dem, men den skønne Vasilisa vaskede sig og kæmmede sit Haar, klædte sig paa og satte sig ved Vinduet. Saaledes sad hun og ventede, hvad der vilde ske.

Da saa hun Kongens Tjenere komme hen imod den gamle Kones Hus; de gik ind i Stuen og sagde:

»Kongen ønsker at se den Kunstnerinde, der har gjort ham Skjorterne, og selv belønne hende af sine kongelige Hænder!«

Saa gik hun og stod for Kongens Øjne. Da han saa hendes Skønhed, blev hun ham meget kær, og han sagde:

»Skønne Pige, jeg kan ikke atter skilles fra dig! Bliv her og vær min Hustru!«

Saa tog Kongen Vasilisas hvide Hænder og satte hende ved sin Side. Snart blev Brylluppet fejret.

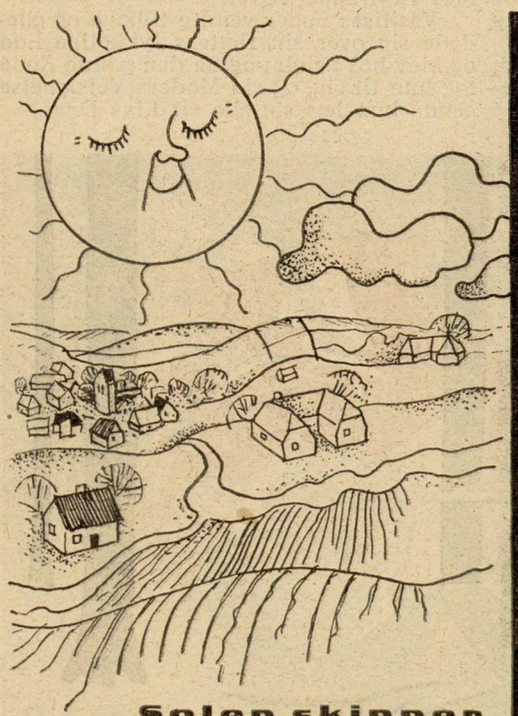
Vasilisas Fader vendte tilbage og glædede sig over sin Datters lykkelige Lod og blev hos hende; ogsaa den gamle Kone tog hun til sig, og sin Moders Velsignelse gemte hun hos sig alle sit Livs Dage.

WAKEFIELD PATENT
Castrol
MOTOR OIL

Reducerer Cylinderslid
Reducerer Olieforbrug
Reducerer Sodafsætning
Forhindrer Slam,
tilstoppede Oliefiltre og
tilbegede Stempelringe
— og koster dog ikke mere!

C. C. WAKEFIELD & CO. LTD., VESTERPORT 318, KBHVN. V
Et 100 % Engelsk Foretagende.

Solen skinner

— og Jorden bliver bekvem til Saaning. Gennem Brugsforeningen sker **hurtig Levering** af „F. D. B. Frø".

F.D.B. FRØ

HJEMMETS Opgaver

Kartoffelmel til Kager.

Af Forstanderinde *Elisabeth Vestergaard.*

Da jeg sidst skrev her i Bladet om Anvendelse af Kartoffelmel, var det som Erstatning for Sagomel. Denne Gang vil jeg gerne gøre opmærksom paa Kartoffelmelets Anvendelse som Tilsætning til forskelligt Bagværk.

Bagværket bliver, med Tilsætning af Kartoffelmel, ikke af saa sejg Konsistens som med Hvedemel alene, det bliver mere sprødt. Dette afhænger af, at Kartoffelmelet ikke, saadan som Hvedemelet, indeholder Gluten, men er et rent Stivelsesprodukt, som mange Steder gør udmærket Virkning.

Til rørte Kager, som Sandkage, forloren Sandkage, Citronkage og Sølvkage, bruges denne Fremgangsmaade:

Nr. 1: Smør Formen og beklæd den med Papir i Bunden, smør ogsaa Papiret; man kan da altid med Lethed faa Kagen ud af Formen.

Nr. 2: Blødgør Smørret og rør det med Sukkeret 20—25 Minutter.

Nr. 3: Rør Æggeblommerne i, een ad Gangen.

Nr. 4: Bland Melet med Hævningsmidlet og de tørre Krydderier, og sigt Melet i den rørte Masse.

Nr. 5: Rør Dejgen godt sammen og rør smaa Portioner Mælk i ad Gangen.

Nr. 6: Pisk Æggehviderne meget stive og fold dem i Dejgen uden at knuse dem.

Nr. 7: Hæld straks Dejgen i Formen og sæt den i Ovnen, bag den ved jævn Varme den angivne Tid.

Nr. 8: Tag Kagen ud af Formen, *saa snart* den er bagt, og læg et Klæde over den, medens den afkøles. Den er da ikke saa tilbøjelig til at falde sammen. Sæt altid en varm Kage op paa en Kagerist, at Dampen kan faa Lov til at dampe bort.

Forskellige Opskrifter.

Sandkage Nr. I.

Margarine ell. Smør	250 g
Sukker	250 g
Æggeblommer	4 Stk.
Kartoffelmel	125 g
Hvedemel	125 g
Hakket Vanille	½ Stang
Æggehvider	4 Stk.

Bages 1 Time.

Sandkage Nr. II.

Margarine ell. Smør	250 g
Sukker	250 g
Æggeblommer	4 Stk.
Hakkede Mandler	50 g
Kartoffelmel	375 g
Æggehvider	4 Stk.

Bages 1¼ Time.

Forloren Sandkage.

Margarine ell. Smør	125 g
Sukker	125 g
Æggeblommer	2 Stk.
Hvedemel	125 g
Kartoffelmel	180 g
Bagepulver	3½ str. Tsk.
Finth. bitre Mandler	8 Stk.
Mælk	1½ dl
Æggehvider	2 Stk.

Bages 1¼ Time.

Citronkage.

Margarine ell. Smør	250 g
Sukker	250 g
Hele Æg	4 Stk.
Hvedemel	200 g
Kartoffelmel	250 g
Bagepulver	6 str. Tsk.
Mælk	2 dl
Revet Citronskal af	1 Citron
Flormelis	350 g
Citronsaft	af 1 Citron

Kagen røres som ovenfor beskrevet; en Bradepande smøres med smeltet Palmin eller Margarine, beklædes med Papir i Bunden. Papiret smøres, og Dejgen hældes ud heri og smøres jævnt ud over det hele. Den bages ved jævn Varme ca. ½ Time, saa vendes den forsigtigt ud af Bradepanden og lægges til Afkøling.

Imedens røres en Glasur af Citronsaften og Flormelis, og naar Kagen er helt kold, smøres Glasuren ud over hele Kagen. Ved Anvendelsen skæres Kagen ud i aflange Stykker paa 8 cm's Længde og 2—3 cm's Bredde.

Lagkage.

Margarine ell. Smør	125 g
Sukker	125 g
Æggeblommer	2 Stk.
Kartoffelmel	75 g
Hvedemel	90 g
Bagepulver	1 str. Tsk.
Æggehvider	2 Stk.

Fordeles i 3 velsmurte Forme; bages ca. ¼ Time.

Sølvkage.

Smør ell. Margarine	90 g
Sukker	175 g
Vand	4 Spsk.
Kartoffelmel	125 g
Hvedemel	125 g
Piskede Æggehvider	6 Stk.
Fint hakket Vanille	½ Stang

Bages ¾ Time. Er udmærket at lave, naar man har mange levnede Æggehvider.

Smaa Sandkager (Smaakager).

Smør ell. Margarine	125 g
Sukker (helst Flormelis)	125 g
Helt Æg	1 Stk.
Kartoffelmel	125 g
Hvedemel	125 g
Hjortetaksalt	½ str. Tsk.
Revet Citronskal af	½ Citron

Dejgen røres som ovenfor beskrevet, sættes i smaa Toppe paa en smurt Plade, bages lysebrune ved jævn Varme, tages af Pladen og lægges paa Bagerist, lægges i Kagedaasen, naar de er kolde.

Frue Kiks.

Hvedemel	375 g
Kartoffelmel	125 g
Margarine	200 g
Flormelis (sigtet)	60 g
Fløde eller Vand	6 Spsk.
Hjortetaksalt	½ str. Tsk.

Mel og Margarine hakkes sammen, Flormelis og Hjortetaksalt sigtes i, Vandet eller Fløden hældes i, Dejgen røres sammen med en Ske, tages ud paa Bordet og æltes let sammen.

Den udrulles paa et melet Bord til en passende ikke for tyk Flade, prikkes over det hele med en Gaffel, og udstikkes til runde Kiks, som bages let lysebrune ved jævn Varme. Naar De kommer Flormelis i Deres Kiks, bliver de smukkere jævnt brune, end naar De kommer Melis i; dette giver nemt smaa brune Pletter.

*

Paaske og gamle Skikke.

Vi danske Husmødre har efterhaanden vænnet os til at gøre mindre og mindre ud af Paasken, hvad det ydre angaar.

Maaske er det rigtigt. Paasken er den Højtid, der mindst af alle drejer sig om noget udvendigt. Vil man fejre Paasken efter dens kristelige Betydning, sømmer det sig vel bedre at fordybe sig i dens Tanker om Offerets Alvor og Sejrens Højsang end fortabe sig i mere eller navnlig mindre sindbilledlige ydre Skikke.

Dog, det ene udelukker imidlertid ikke det andet.

Fordi man stemmer sit Sind til religiøs Andagt, er der jo intet i Vejen for, at man tillige efter Evne lader sit Hjem præge en Smule af Paaskens Stemning.

Har man haft Lejlighed til at holde Paaske i Syden, eller er man født i en Familie, der har været stærk i at holde gamle Traditioner i Hævd, kan man ikke undgaa at faa en »stakkels« Fornemmelse ved den Mangel paa Paaskehygge, som mange danske Nutidshjem er ved at gøre til Regel.

I gamle Dage var det Skik, at man paa Palmesøndag skulde forære hverandre grønne Grene. Her til Lands havde man ikke Palmer til det Brug, men man kunde altid finde Pilekviste, der bar friske Skud. Havde de ikke Blade, saa havde de i alt Fald »Gæslinger«. I England bruger man Skikken den Dag i Dag, og i Frankrig kan man Palmesøndag ikke gaa udenfor sin Dør paa Vej til Messe, uden at man faar stukket Favnen fuld af Buksbomgrene. Paa Kirkernes Trapper, i Sporvogne og paa Fortovene strækkes Kvistene imod en — som Gave eller som en Vare, der falbydes. Man skal have det, saa man kan smykke sit Hjem med Palmesøndagens Trofæ.

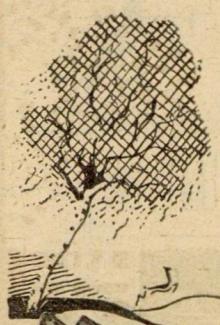

EB

(Sluttes Side 184.)

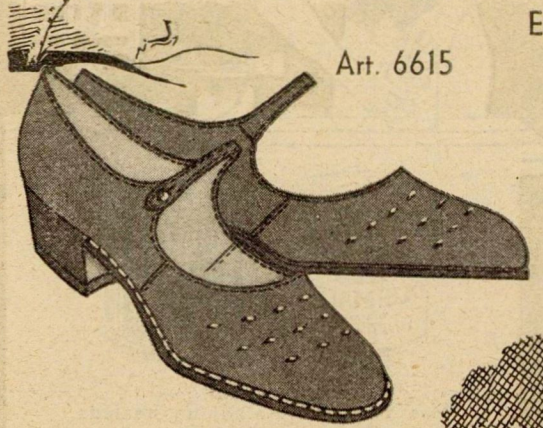
JAGTCALF er den store MODE for Foraar og Sommer 1935.

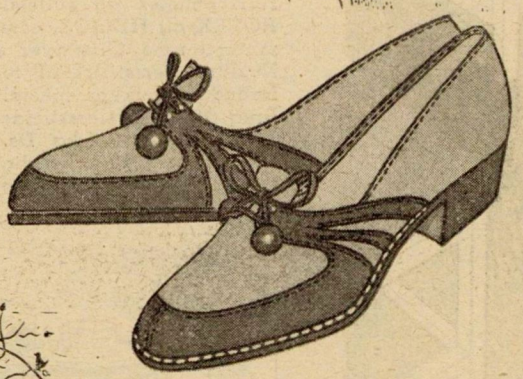
Jagt-Calf er et grovere Ruskind, fremstillet af prima danske Kalveskind.

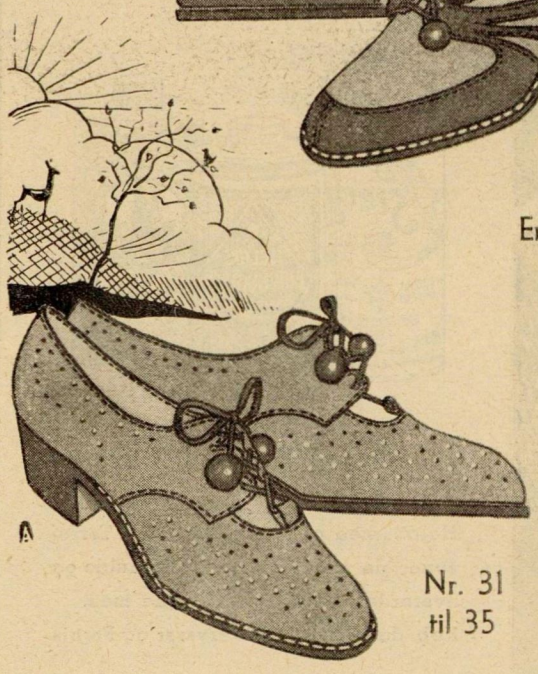
Art. 6615 — Ensfarvet brun — Nr. 35 til 41 — 11.85

Beige med brunt
Art. 6616
Nr. 35 til 41
12.85

Ensfarvet beige
Art. 6618
Nr. 36 til 41
13.00

Nr. 31 til 35
10.50

I disse Sko forenes det mest moderne med Prisbillighed.

Besøg vore Detail-Udsalg.

F.D.B.S SKOTØJSFABRIK

Der er Foraar i Luften

Maa vi i den Anledning henlede Deres Opmærksomhed paa en Pjece om **Hjemmemaling**, som faas i Brugsforeningerne for 25 Øre.

Heri omtales og anbefales bl. a. **ROTEX** og **HELIOS**, som er to garanteret rene Oliefarver af fineste Kvalitet fremstillet af to af vore førende Fabrikker specielt til FDB. Brug dem til Malerarbejdet. De faas i ½, 1, 2½ og 5 kg Ds. i 24 moderne Farver. De er færdige til Brug og lette at anvende. 1 kg dækker 6-8 Kvadratmeter.

STERLING, HELIOS og ROSENBORG er Gulvlakfernisser af fremragende Holdbarhed og med særlig god Tørreevne; de er tillige lyse, glansfulde og overordentlig lette at arbejde med.

Køb derfor Deres Malervarer og Fernis

i

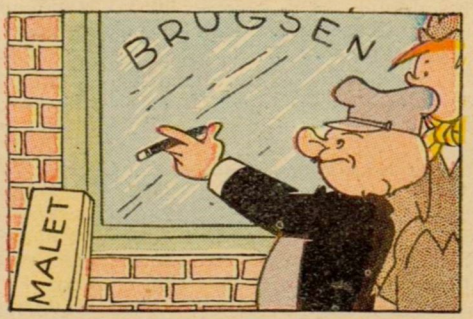
BRUGSFORENINGEN

Lille Peter Brugs's store Oplevelser.

Det ser sort ud for Peter.

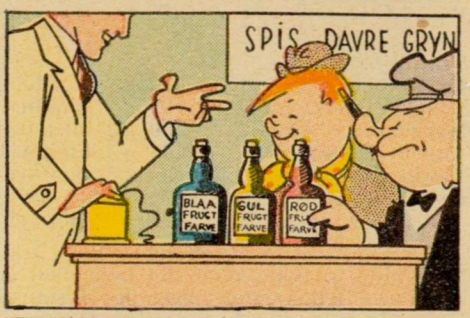
Palle: Du skulde købe nogle Daaser af Brugsens gode Maling og fikse dit eget Palæ lidt op, Peter — det trænger til det!

Peter: Foreløbig vil jeg nøjes med at købe Frugtfarve — men dog ikke til at male med!

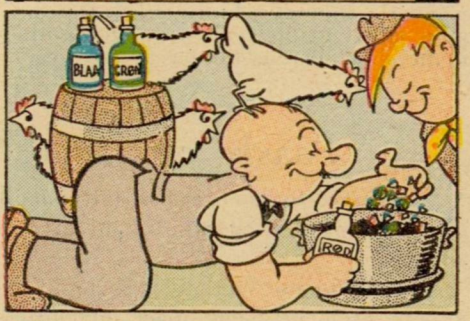

Peter: Jeg er lige paa Nippet til at gøre en genial Opfindelse, og saa faar jeg Raad til at engagere Alverdens dyreste Malere, hvis det passer mig!

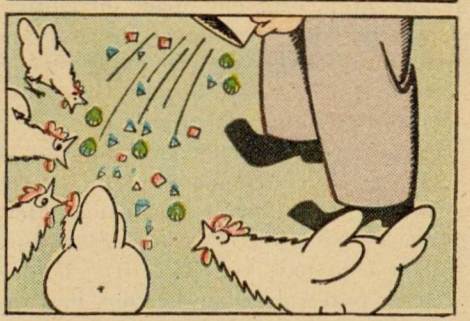
Palle: Den Opfindelse kunde jeg godt li' at se!

Peter: Jo, en Dag slog det pludselig ned i mig, at det er upraktisk, at Æg har denne sarte, hvide Farve — og at det desuden vilde være morsomt, om man kunde faa Hønsene til at lægge farvede Æg ved Paasketid.

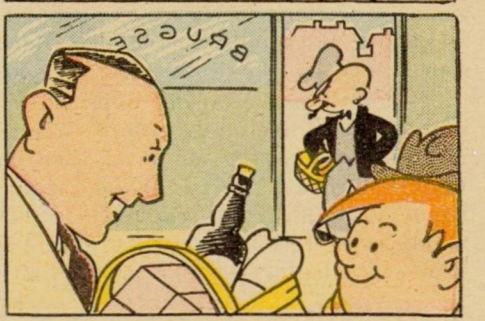

Peter: Og derfor er jeg begyndt at farve de knuste Skaller, som Hønsene faar til at gaa og hakke i sig, med Frugtfarve. Og nu maa Æggene, de lægger, selvfølgelig blive kulørte!

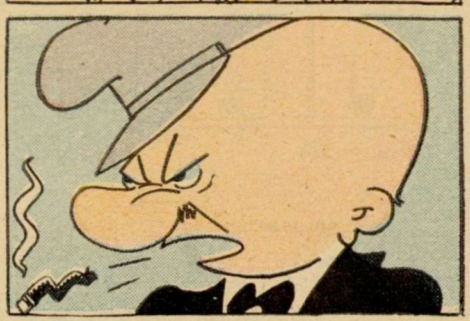

Uddeleren (nogle Dage senere): Hvad er det blevet til med Peters Paaskeæg?

Palle: Til Fiasko! Hønsene betakker sig for de farvede Skaller og lægger ikke andet end Vindæg. Og dem kan han ikke faa Patent paa!

Peter: Spar dig dine Morsomheder, Palle — og lad mig se, hvad De har paa Lager af Daasemaling og Pensler. For nu kommer jeg vist til at male Hytten selv!

Søren Dims

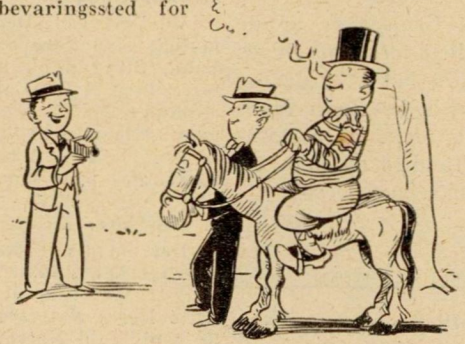
skriver hjem.

Brugsen, 14. ds.

Kære Moder!

Tak for dit rare Brev, der laa i Klejnekassen, for hvis Indhold du takkes hjerteligst. Det er altid rart at have noget at gaa og nippe af mellem Maaltiderne, selv om det ikke er sundt, efter hvad der siges, men der siges jo saa meget. Det er nu ogsaa hovedsagelig kort før Sengetid, naar de officielle Maaltiders Række er sluttet, at jeg napper mig et Par Klejner eller fem, for netop nu i Foraarstiden er der altid en rasende Appetit i Luften hos Undertegnede. Men tænk — der har du siddet og haanet mig paa det kraftigste, fordi jeg arrangerer Fastelavnsløjer tre Uger efter Fastelavn — og saa gaar du selv hen og koger Klejner, der dog faktisk hører Julen til, over tre Maaneder efter samme! Det skal dog ikke være nogen Bebrejdelse, for jeg er en Hund efter dine Klejner paa alle Aarstider, men jeg nævner det bare som et Eksempel paa, at man aldrig skal hænge sig i Almanakken. Desværre kan jeg ikke opfylde dit Ønske om at sende dig et Fotografi af mig til Hest og i fuld Karnevalsudrustning, for jeg var nemlig selv klar over, at jeg saa ualmindelig tosset ud, saa jeg sørgede omhyggeligt for, at der ingen Billeder blev taget. Jeg vilde dog gerne give dig et lille Indtryk af, hvordan Optogets Deltagere — og altsaa ogsaa *jeg* — saa ud, og da min tykke Ven Napoleon er kemisk renset for Selvkritik, var det en smal Sag for mig at faa ham overtalt til at trække i Munderingen paa ny i Søndags og laane den forhenværende Bryggerhest, der med Møje og Besvær havde travet af med ham ved Tøndeafslagningen. Mejeristens Søn Peter, der er en nydelig Amatørfotograf, lovede velvilligt at udødeliggøre den flotte Rytter, og jeg paatog mig det betydelige Arbejde at staa og holde den vælige Ganger ved Tøjlen. Desværre blev Fotograferingen en 1. Klasses Fiasko, for da Peter havde fremkaldt de tre Plader, han havde haft i Kassen, viste det sig, at de var komplet mislykkede. Paa den første var der kun nogle skyggelignende Væsener, hvad der kom af, at Napoleon saa saa tosset ud til Hest og i »Nationaldragt«, at Fotografen havde grinet saa voldsomt, at Apparatet havde rystet som et Skib i Bølgegang — paa Plade Nr. 2 var baade Hest og Rytter og jeg selv dobbelt, hvad der næsten var for meget af det gode, da de to førstnævnte er omfangsrige nok i sig selv, men i sin lattermilde Forvirring havde Peter glemt at skifte Kassét, saa han havde faaet to Optagelser paa samme Plade. Til Gengæld var der af den Grund slet ikke noget paa Plade Nr. 3, saa du vil kunne forstaa, at det er mig totalt umuligt at sende dig noget Fotografi, men du kan roligt sætte dig ned og le inderligt i 10 Minutter, for det vilde du uvægerlig have gjort, *hvis* du havde faaet Skilderiet.

Hvad Brugsens Ombygning angaar, kan jeg betro dig, at den vil blive paabegyndt kort efter Paaske — og at det nu er fastslaaet, at der ikke kommer noget Taarn paa den, hvad der vel ogsaa nok var en tosset Idé af Pjevs. Han tager det dog meget roligt, for efter at han var ude paa sin lange Luftrejse op langs Vandtaarnet pr. Patentstillads, er han bleven klar over, at han ikke egner sig til at færdes i de højere Luftlag, men bør holde sig til Jorden. Det er en bevæget Tid, vi gaar i Møde, for vi bliver nødt til at rykke helt ud af Lokalerne og indrette en foreløbig Brugs i den gamle Træbarak, som vi købte for et Par Aar siden og har brugt som Lagerrum og Opbevaringssted for tom Emballage. Vi har allerede ryddet den for det meste af dens Indhold, og for at faa luftet rigtigt ud i den, lod vi saa Dørene staa aabne Dag og Nat en Tid, men i Forgaars Morges Klokken fem vaagnede vi ved et temmelig pænt Rabalder — og tænk, saa var det blæst op til Storm, og denne havde lige saa nydelig løftet hele Taget af og placeret det lige midt paa Græsplænen. Naa, det var for saa vidt billig sluppet, for hele Barakken er sammenhægtet af store Træplader, saa den kunde jo være blevet helt maset, og Taget var ikke mere medtaget, end at det kunde bruges igen. Pjevs bemærkede lakonisk, at nu troede han, at der var blevet luftet tilstrækkeligt ud i Barakken, og tilføjede, at naar *den* blev vor daglige Arbejdsplads, vilde han binde et 5 Kilo-Lod om hvert Ben for ikke at risikere, at der skulde komme et Vindpust en Dag og baade tage ham og Taget med sig. Og dermed være du

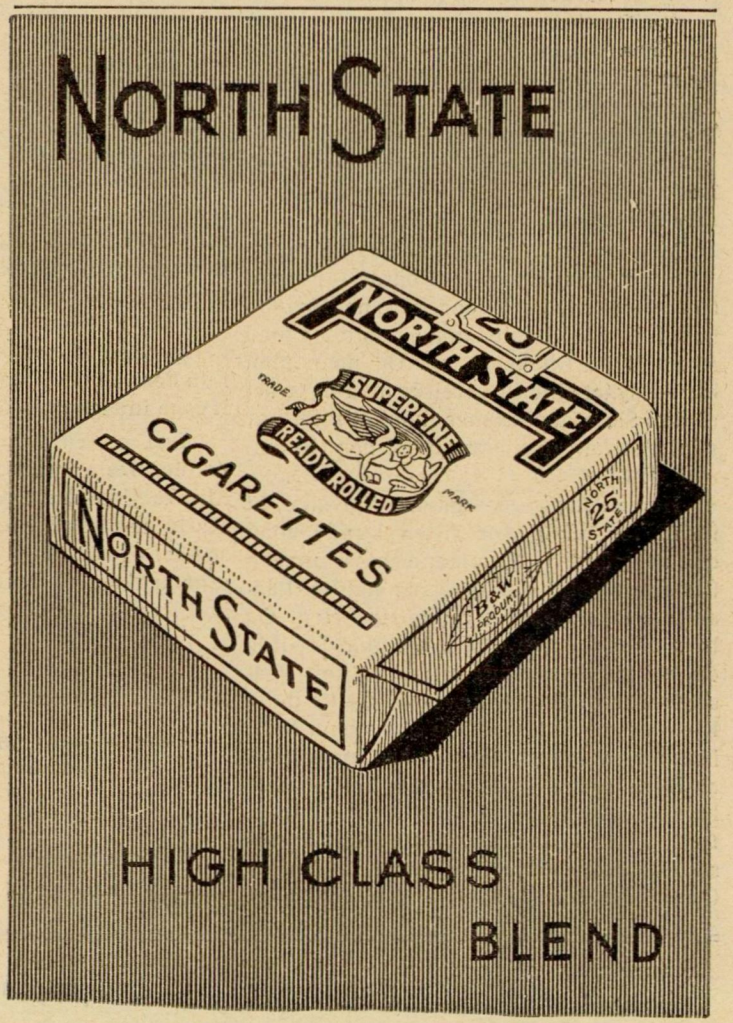

Graat med sort Boxcalf
Galoschering.
Hvid Gummisaal og Flæk.

Jagt-Calf er meget moderne, hvorfor vi fremstiller det i mange Variationer.

Se Kataloget i Brugsforeningen.

F.D.B.s SKOTØJSFABRIK

Paaske og gamle Skikke.

(Sluttet fra Side 181.)

Endnu i min Barndom gik vi Pigebørn paa Jagt efter de ni Slags Grønt til den Skærtorsdagsgrønkaal, som uvægerligt stod paa Spisesedlen, og som efter gammel Snak skulde være saa befordrende for Sundheden. Jeg husker, hvorledes det kneb med at opdrive de ni Slags, og de var slet ikke til at præstere, dersom vi ikke havde taget vor Tilflugt til saadanne Ting som et enkelt Skud af Stikkelsbærbuskene, en Græsspire fra en Grøftekant eller et Blad af den grønne Rug.

Mon man ret mange Steder nutildags spiser Skærtorsdagskaal, endda man ganske sikkert har et langt righoldigere Udvalg af Grøntsager til sin Raadighed?

Forlængst er det gaaet af Brug, at Kirkens Mænd ved Paasketid velsignede de tilsaaede Marker eller den spirende Afgrøde, medens Bonden trak sit Hors paa Stald og slæbte sine Redskaber i Hus Helligdagene over. Forlængst er man ophørt med at kaste Staal paa Kornagrene eller sætte Staal over Dørene for at holde Uaander borte fra Folk og Fæ i Paaskens hellige Dage. Ligeledes er man gaaet bort fra at praktisere Langfredagens Bod og Faste. Man sulter ikke længere Mennesker og Dyr, og man svinger ikke Tugtens Ris over sine Børn, saaledes som f. Eks. den lærde og fromme Anders Sørensen Vedel gjorde det over sine.

Vore Marker ser vi paa, og den renlivede Landmand ser maaske paa dem med den hemmelige Tanke, at det egentlig er lidt ubelejligt med de mange Helligdage midt i en travl Periode (vi er jo alle Børn af vor Tid og lider under dens Tempo). Og iøvrigt holder vi en stille Langfredag, hvor vore Stuer, vort Bord og vi selv ser ud ganske som ellers.

Men til Paaskedagen har vi Æggene.

Skønt dem kommer vi ogsaa for nemt fra. »Paaskeæg« er i den moderne Bevidsthed, i alt Fald i vore Børns, identiske med store, flotte Chokoladeæg. Og naar man har forsynet sine Omgivelser med hver eet af den Slags, fornemmer man, at man har ydet Paasketraditionen, hvad der tilkommer den.

Her vil jeg gerne spagfærdigt sige, at indtil for nogle Aar siden kunde man endnu rundt i Hjemmene have megen Glæde af det, man dengang kaldte Paaskeæg: almindelige, nylagte Hønseæg. Og hvis mine Læsere ikke tager mig det ilde op, vil jeg tillade mig at tro, at den Paaskeforberedelse, der knyttede sig til dette Hjemmeprodukt, skaffede Familiens Medlemmer en Syssel, der var saa fornøjelig, at Børn saavel som voksne nok skulde holde sig hjemme for ikke at gaa Glip af Deltagelsen i den, samt at denne Syssel stillede større Krav til og opøvede i højere Grad Udøvernes Fantasi, end selv de mest udstafferede kunstige Æg formaar at gøre det.

Hvad mener De om at lade Deres Børn forsøge sig med at skrive smaa, morsomme Rim paa en Skaal Paaskeæg? Kun to, højst fire Linjer, selvfølgelig. De fleste kvikke Børn kan det. Men naturligvis maa De selv deltage i »Digtningen«, baade fordi det saa gaar bedst, og desuden for at Pegasus ikke skal tillade sig altfor forvovne Spring.

Hvis Deres Børn og unge har Anlæg for Tegning, tag saa dette Anlæg i Brug ved at lade Deres Paaskeæg dekorere. Geometriske Figurer ser morsomt og nydeligt ud. Populære Ansigter gør somme Tider ogsaa Lykke. Men lad endelig »Kunstnerne« have god Tid til deres Værk, lad dem i Ro og Mag bruge nogle af Paaskelørdags Timer til det. Bliver det ikke gjort nøjagtigt og pertentligt, er der ingen Fornøjelse ved det.

De kan ogsaa farve Deres Paaskeæg. En anden Gang skal jeg fortælle Dem lidt mere om gammeldags Farvemetoder. I Dag vil jeg kun give Dem et Par smaa Vink om, hvorledes De kan — i Hast — meddele Deres Paaskefrokost dejlige Kulører.

»Man tager« Skal af Løg og binder omkring nogle af Æggene og koger dem. Dette giver en festlig lysegrøn Farve. Andre Æg indpakker De i Mos, før De koger dem. Det giver festlig gul Lød. Kaffe giver brune Æg. Og »Brunspaan« dejlige blaa o. s. v.

Aa, sig nu ikke, at De virkelig har nok at gøre med almindeligt Husarbejde til Paasken, og at De slet ikke har Tid til slige Narrestreger!

Husk, at hvert eneste lille af den Slags Foretagender, hvor Mor og Børn lægger Kræfterne sammen, er en Traad mere i det Baand, som knytter Børnene til Hjemmet! Jeg synes, jeg har hørt lidt om, at det undertiden kniber at holde de unge hjemme. Mon dette ikke bl. a. kunde skyldes, at vi altfor sjældent giver dem Fornemmelsen af, at ogsaa de spiller en Rolle i de Bestræbelser, der gaar ud paa at skabe Hygge indenfor de fire Vægge.

Lad os en enkelt Gang lære af de gamle. De var ikke helt tossede. Deres Skikke ikke heller! Og lad mig derfor slutte med Ønsket om, at De, kære Medsøstre, ogsaa hvad Højtidens ydre Rammer angaar, vil have Held til at skabe en god Paaskefest for Dem selv og Deres.

Søster.

Dette Nummer af Bladet er leveret paa Postkontoret d. 16. April.

*

Redaktionen sluttet d. 6. April.

MIN RODESKUFFE

Ved MADAM FIL

Tiltrædelses prædiken:

Fra Tid til anden, naar Bladets øvrige Stof tillader det, og Redaktøren elskværdigst vil give mig Plads dertil, agter jeg at trække min Rodeskuffe ud. I denne ligger en Del Raad og Vink hulter til bulter, — deraf Navnet! Nogle af disse Husraad har jeg faaet forærende, andre har jeg erhvervet mig Retten til at sætte i Omløb gennem en lang og ikke altid heldig Praksis.

Naar jeg nu i Dag — og senere — i mine Læseres Nærværelse dykker ned i Skuffen, er det for af dens Indhold at dele ud til Dem, hvad De maaske i en snæver Vending kan faa Brug for.

1. Lidt Haandpleje:

For at have smukke Hænder behøver man ikke at mønstre liljehvide Fingre med sylspidse Negle, der skinner af ildrødt Lak. Kønnest er de Hænder, paa hvilke man kan se, at de er vant til at tage fat paa »forefaldende« Arbejde i Hus og med Børn. Hvad Hænder imidlertid bør være, er *hele* og *rene*, og at holde dem saaledes kan de fleste af os overkomme. Her er, hvad De med ringe Udgift og ringe Ulejlighed kan vedligeholde Deres Hænder med: Vask dem ofte i mildt Sæbevand! Tør dem grundigt i et groft Haandklæde! Skub Neglebaandene paa Plads med Haandklædet, medens Huden endnu er fugtig! Gnid derefter Hænderne omhyggeligt ind i Glycerin, der er blandet med Saften af en Citron! (Pres selv Saften!) Gnid Fingrene med samme Bevægelser som dem, med hvilke man trækker Handsker paa! Hvis Fingerspidser og Negleomgivelser er tilbøjelige til at flosse (Hovedrengøringstiden!), da giv disse Regioner et særlig godt Lag, og prøv en Nat eller to at ligge med Handsker paa! *Rene* Bomuldshandsker er behagelige til dette Brug. Naar De klipper Negle, følg da med Saksen Fingerspidsens Form! — At iagttage disse smaa Ting lønner sig. Hænder, der bliver »holdt«, modstaar ganske anderledes Angreb fra Skurevand og Pudsecrême, end de Poter, man lader skøtte sig selv.

2. Silkestrømper.

Vil De bevare Deres Silkestrømper længst muligt, skyl dem da *før* Brugen i lunkent Vand. Stryg dem, inden de endnu er helt tørre, med et ikke altfor varmt Jern! Silkestrømper bør i Vask *skvulpes*, men ikke *gnides*, de maa *trykkes*, men aldrig i Livet *vrides*. Husk det! Og saa skal de *krænges*, ikke *hales* paa Benet.

3. Den kære Aftenkaffe.

Dersom De elsker Deres Aftenkaffe og daarligt kan undvære den, medens De samtidig ryster for, at Nydelsen af den skal sætte Deres Nattesøvn overstyr, kom da en Knivspidsfuld Natron (en *meget* spids Kniv til seks Personer) mellem Bønnerne, idet De tragter Kaffen! De kan da trygt glæde Dem til en rolig Søvn og søde Drømme.

Udgivet af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.
Redaktør: cand. polit. A. Axelsen Drejer — Redaktion og Ekspedition: Njalsgade 15, København S.
Det Hoffensbergske Etabl.

SOMMERSTOFFER
i Sommersol

Til den straalende Sommersol hører F. D. B.s smukke Vaskestoffer, nye moderne Mønstre og pragtfulde Farver — Sol= lys= og vaskeægte.

Er De lidt fiks paa Fingrene, er det et Øjebliks Sag at fremtrylle en smuk Sommerkjole af disse herlige Stoffer:

Blomstret og tærnet Vaske=mousseline,

Mønstret og stribet Limbric,

Tærnet Zephyr,

Blomstret Voile,

Ensfarvet Tobycord og Javastof.

Lad Uddeleren rekvirere
Prøve=Udvalg fra F. D. B.

—køb det i BRUGSFORENINGEN

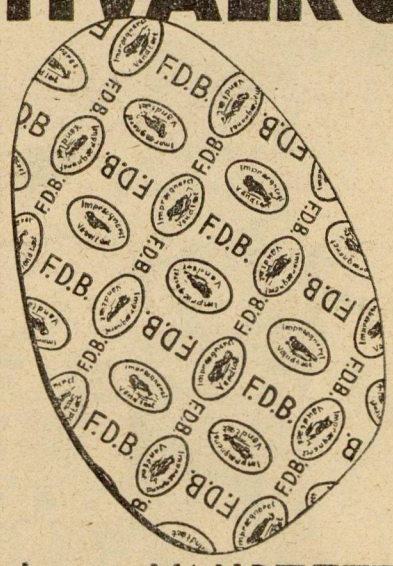
-Deres egen Forretning-

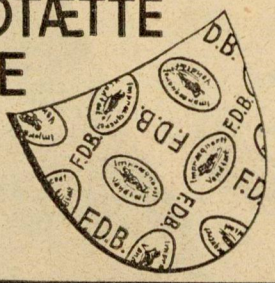
FÆLLESFORENINGEN FOR DANMARKS BRUGSFORENINGER

HVALROS SAALER

er de billigste af alle Saaler - de holder 3 Gange saa længe som almindeligt Saalelæder

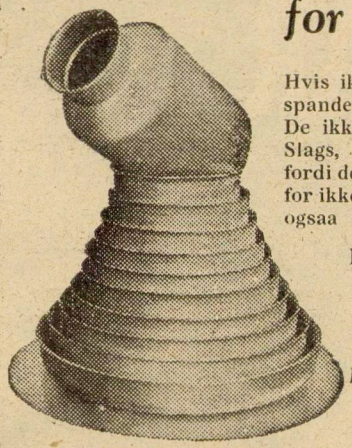
de er VANDTÆTTE og SMIDIGE

Forlang dem hos Skomageren til Deres Børn.

FÆLLESFORENINGENS GARVERI i ROSKILDE

Faar De fuld Pris for Deres Mælk?

Hvis ikke, er det da ikke Transportspandene, det er galt med — trænger De ikke til nogle nye Spande af den Slags, der er saa lette at rengøre, fordi de er **pressede,** og som derfor ikke alene er de holdbareste, men ogsaa de mest hygieiniske, nemlig

PERFECT
REFORM
og **ALMIN**

Faas overalt!

Illustrationen viser en helpresset Transportspand paa de forskellige Fabrikationsstadier.

A/S FREDERIKSBERG METALVAREFABRIK
KØBENHAVN F.

DET DANSKE

GØDNINGS-KOMPAGNI

Sanagran

Benyt SANAGRAN *til Afsvampningen.*

Fortrinligt baade til **Tør-** og **Vaadafsvampning.**

Som særligt Tørafsvampningsmiddel til Runkelroefrø og Sukkerroefrø kan vi anbefale **BETASAN.**

ROTTER UDRYDDES RATIONELT MED
RATIN
RATININ

Føres i 24 moderne Nuancer uovertruffet Dækkraft og Rækkevne.

Derfor billigst.

Forlang den i „Brugsen"!

En gammel Husflid

der altid har lønnet sig, er Hjemmefarvning, selv den Gang da man maatte nøjes med mindre fuldkomne Midler. Nutidens Hjemmefarve

OPAL

gør al Hjemmefarvning til et fornøjeligt og lønnende Hjemmearbejde.

Forlang derfor altid ***Opal Hjemmefarver*** der faas i alle Brugsforeninger.

Hostesaften „DECROTTES"

Kgl. dansk Patent
af 25. Oktober 1904

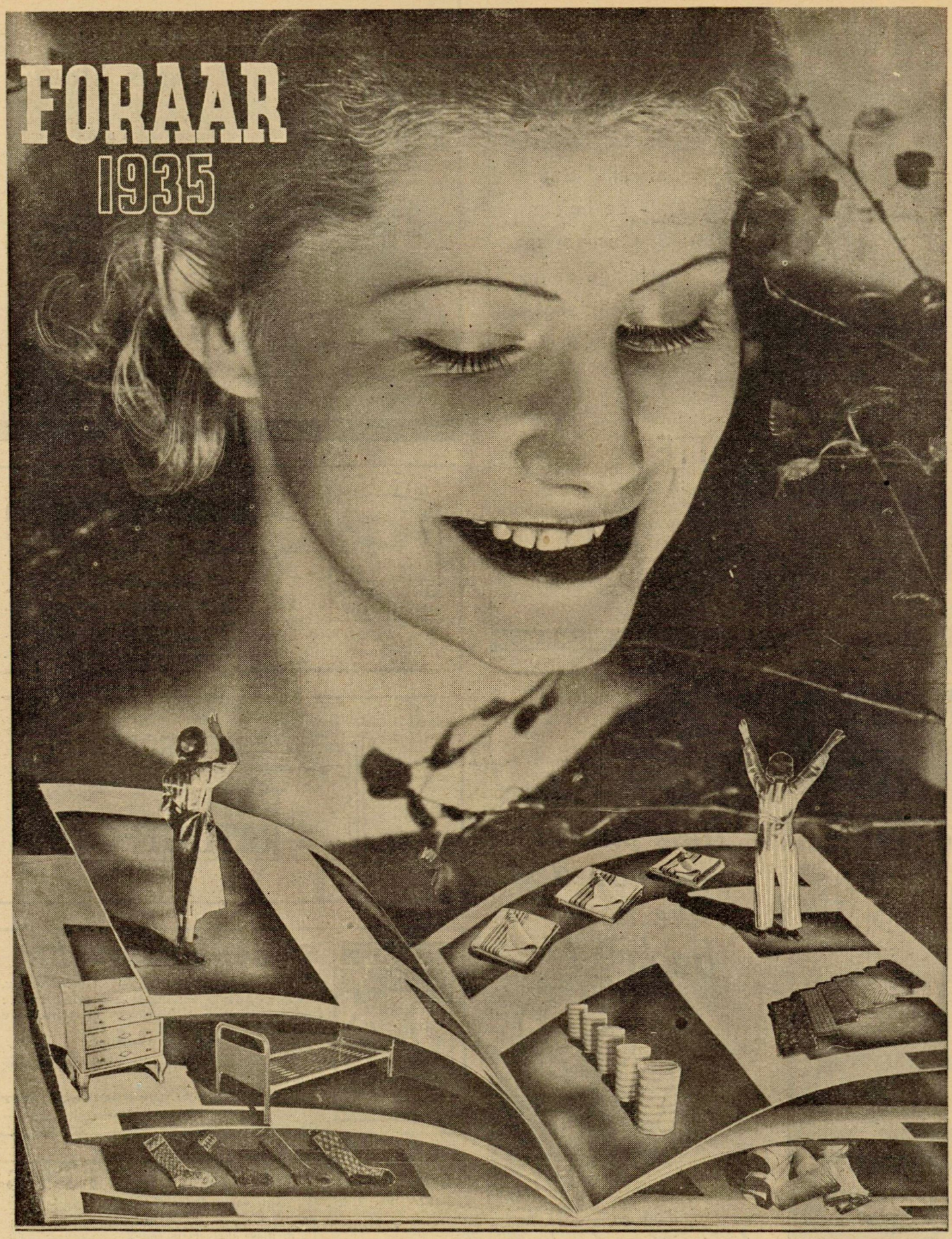
Talrige Anbefalinger fra kendte Læger Landet over.
En af disse skriver følgende:

Hjælpen er her ufejlbarligt! Fremstillet udelukkende af danske Naturprodukter.

Jeg skal tilføje, at ved et Par Tilfælde af særdeles haardnakket *Bronchitis*, der hos et Par Børn — som saa ofte — afløste en heftig *Kighoste*, har det været paafaldende, at »*Decrottes*« havde en bedre Virkning paa *Bronchitis* end de forud almindelig anvendte Midler til *Ekspektoration* og Lindring af Halssymptomerne.
S. O. Brøndsted, Læge, Aarhus.

Tilkendt Diplom m. højeste Udmærkelse og Ærespris. Overgaar alt.

Tusinder Hjem bruger det gamle Husmiddel. — Faas i Deres Brugsforening.

Køb stadig efter denne righoldige Brochure

Med enkelte Undtagelser kan de fremdeles faa de Varer, Brochuren indeholder, og Priserne gælder endnu. *

Brugsforeningen kalder-